

**KÜRDİSTAN BÖLGESEL YÖNETİMİ
BAĞIMSIZLIK REFERANDUMU İÇİN
KAMUOYU YOKLAMASI**

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME RAPORU

RAWEST

İnsani ve Siyasi Araştırmalar Merkezi

(20 Temmuz – 5 Ağustos, 2017)

İÇİNDEKİLER

Yöntem	2
1. BÖLÜM: SONUÇ ve DEĞERLENDİRME	
i. Saha Çalışması ve Değerlendirme	3
ii. Güven Aralığı ve Handikap	6
2. BÖLÜM: KÜRDİSTAN BÖLGESEL YÖNETİMİ'NE RESMEN DAHİL OLAN BÖLGELER	
i. Genel Bilgiler	7
ii. Süleymaniye	10
iii. Erbil	14
iv. Duhok	18
v. Bölge genelinde yaşayan etnik ve dinî azınlıklardan toplanan veriler ve sonuçlar	22
3. BÖLÜM: 140. MADDE KAPSAMINDAKİ BÖLGEDE YER ALAN KERKÜK	
i. Kerkük'te bütün etnik grupları kapsayan sonuçlar	24
ii. Kerkük'te sadece Türkmen ve Arap grupları kapsayan sonuçlar	28
4. BÖLÜM: VERİLERİN İL VE BÖLGE GENELİ BAZINDA KARŞILAŞTIRMALI SONUÇLARI	30

YÖNTEM

Bu anket, 20 Temmuz ile 5 Ağustos 2017 tarihleri arasında farklı yaş gruplarından -18 yaş üstü- 1285 kişi ile yüz yüze görüşme metodu kullanılarak yapılmıştır.

Anket, farklı yaş gruplarından, farklı sosyal ve siyasal eğilimlerden ve farklı meslek ve eğitim gruplarından kişiler ile seçmen oldukları şehirlerde yapılmıştır. Anket, mevcut tartışmasız bölgeler dışındaki Erbil, Süleymaniye, Duhok ve Halepçe'nin tamamında, tartışmalı bölgeler içerisinde ise yalnızca Kerkük il merkezi ve Xurmatu'da yapılmıştır.

Xaneqin, Şengal, Zumar, Hamdanya gibi bölgelerde ise hem sağlıklı saha araştırması yapılamadığından (güvenlik vb.) hem de sağlıklı nüfus ve seçmen verilerine ulaşılamadığından anket tartışmalı bölgelerin bu kısımlarını kapsamamaktadır. Bununla beraber 2014 sonrası il olan Halepçe vilayetinde Süleymaniye ilinin tamamına eklenerek bir sonuca ulaşılmıştır.

Aşağıda saha çalışmasının yapıldığı kentlerin nüfusu gösterilmiştir (veriler Kürdistan Planlama Bakanlığı'nın 2015 verilerinden alınmıştır):

	Vilayet	Nüfus
1	Erbil	2.009.638
2	Süleymaniye	1.936.883
3	Duhok	1.423.114
4	Halepçe	102.802
5	Kerkük (Tuzxurmatu)	678.403

Saha çalışması, kentlerin nüfusunun toplam nüfus içindeki ağırlığı ve etnik nüfus ağırlığı baz alınarak, orantılı sayıda görüşmeci ile gerçekleştirilmiştir. Yüz yüze görüşülen toplam 1.285 kişinin 1.118'i Kürt, 167'si ise Hristiyan, Türkmen, Arap ve diğer etnik gruplardandır.

Bu çalışmanın elde ettiği veriler, iki bölüme analiz edilecektir. İlk bölümde Kerkük ve Xurmatu'nun dahil edilmediği, 140. maddenin dışında kalan Süleymaniye (Halepçe ile beraber), Duhok ve Erbil vilayetlerinden elde edilen veriler değerlendirilecek, ikinci bölümde Kerkük ve Xurmatu'da ulaşılan sonuçlar analiz edilecektir.

1. BÖLÜM: SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

i. Saha Çalışması ve Değerlendirme Raporu

Bu saha çalışmasına, referandum tarihinin ilan edildiği 7 Haziran 2017 tarihinden 43 gün sonra, 20 Temmuz 2017 tarihinde başlanmıştır. Bu tarihte referandum, Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nde yaşayan yurttaşlarda daha çok erteleme tartışmaları ile gündeme gelmiştir. Referandumun yapılması, meclisteki partilerden Kürdistan Demokrat Partisi (KDP), Kürdistan İslami Birlik Partisi (Yekgirtu) ve Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin (KYB) ortak kararı olsa da saha çalışması yapılan yaklaşık 23 gün boyunca bu siyasal partilerin medyaya ve bürokrasiye yansıyan temasları dışında seçmen içerisinde herhangi bir propaganda yaptığı gözlemlenememiştir.

Yine bu süre zarfında 'Evet' cephesinde yer alan Kürdistan Yurtseverler Birliği'nin içerisinde zaman zaman ortaya çıkan ayrılıklar, KYB'nin seçmeninde 'Evet' tercihine dair bir netlik oluşturamamasına neden olmuştur. Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin ana muhalefet partisi Gorran ve Kürdistan İslami Grubu'nun (Komel) referandum tercihini doğrudan belirlemekten ziyade bu süreçte erteleme ve başka şartlar ile öne çıkması bu partilerin seçmen tabanını 'Hayır' ve 'Kararsız' seçeneklerine yöneltmiştir.

Saha çalışması ve görüşmelerimiz sırasında özellikle Erbil'de yaşayan Hristiyan azınlığın referandumda 'Evet' tercihinden yana durduğu gözlemlenirken yerleşik Sünni Arap nüfusun bölgede birleşik bir Irak Devleti'nden yana olduğu görülmüştür. Kerkük'te Türkmen ve Arap azınlığın ekseriyetinin referandumda boykot ve 'Hayır' seçeneklerinden yana olduğu vurgulanmakla beraber sandığa gitme konusunda önemli bir kararsız kesimin olduğu da görülmüştür. Her ne kadar Kerkük'te Kürt olmayan grupların sandığa gitmekte kararsız olduğu ve çoğunluğunun sandığa gitmesi durumunda 'Hayır' oyu kullanacağı sonucuna ulaşılsa da Kürt Yönetimi'nin sandık meşruiyeti oluşturmak adına nasıl bir tutum sergileyeceği ve Türkmen, Arap ve Asuri partilerin 'Hayır' çıkabileceği ihtimalini gözeterek referandumda seçmen tabanını oy kullanmaya çağırıp çağırmayacağı da sonuçları değiştirebilir.

Bölgede son üç yılda yaşanan ekonomik buhranın bağımsızlıkla beraber daha da artacağı düşüncesi, Kürdistan'da 'Hayır' tercihini düşünen seçmenlerin önemli bir kesiminin temel gerekçesini oluşturmaktadır. Ekonomik gerekçeyi, Irak'la bir iç savaş yaşama ve Türkiye ile İran'ın oluşturacağı baskı ihtimallerinin yarattığı endişe takip ediyor. 'Hayır' oyuna yakın seçmenlerin, bağımsızlığın ekonomiyi daha büyük bir belirsizliğe götüreceği fikrinin aksine özellikle Erbil'de 'Evet' demeyi düşünen Kürt seçmenlerin bir kısmının ekonominin bağımsızlıkla beraber rayına oturacağına dair inancı önemli bir ayrıntı olarak vurgulanmayı hak ediyor.

'Hayır' oyu vereceğini söyleyen Kürt seçmeni yaş gruplarına göre değerlendirecek olursak özellikle Süleymaniye'de 25 yaş altı seçmenin kahir ekseriyeti 'Hayır' diyeceğinin altını çiziyor. Bu genç nüfusun, oy verdikleri siyasal partinin 'Evet' çağrısı olsa dahi 'Hayır' tercihini değiştirmeyeceğini belirtmeleri, referandumdaki genç nüfus etkisini göstermesi bakımından kayda değer bir veriyi oluşturuyor.

Süleymaniye'deki seçmen eğiliminin bağımsızlığa ilkesel olarak karşı çıkmayan ancak referandum için doğru zaman olmadığını düşünen bir ağırlığı oluşturduğunu görmek mümkün. Ayrıca referandumu Barzani ailesi ve KDP üzerinden değerlendirerek Barzani karşıtı bir tutumla yaklaşan seçmenin davranışını fırsata

dönüştürmeyi hedefleyen Nalia Medya Grubu sahibi Şahsuwar Abdulwahid'in liderliğini yaptığı "Şimdilik Hayır" hareketinin referandum süresinde daha da yükselmesi muhtemeldir.

Mecliste bulunan hiçbir siyasal partinin 'Hayır' demediği bu süreçte, Gorran ve Komel tabanının partilerinden daha net bir şekilde 'Hayır' dediği ya da seçimleri boykot etmeyi planladığı görülüyor. 2009 Başkanlık seçimleri sonrası KDP ile ilk defa Kürdistan genelinde seçimler için ortak tutum sergilemesi beklenen KYB'nin, Kerkük ve Duhok'ta tabanını güçlü şekilde konsolide etmesi beklenirken Süleymaniye ve Erbil'de bu konuda daha fazla zorlanacağı görülmektedir.

2009 başkanlık seçimlerinde Gorran Hareketi 'yavru muhalefet' iken KDP ve KYB Mesud Barzani'yi ortak aday göstererek seçimlere gitmişti. KYB'nin 'efsanevi' lideri Celal Talabani, Barzani'ye oy verilmesi için tabanına güçlü bir çağrı yapmıştı ancak partisinin kalesi olan Süleymaniye'de, Gorran'a yakınlığıyla bilinen akademisyen Kamal Mirawdaliy oyların %70'ine yakını almıştı. Bu durum 2013 parlamento seçimlerine giderken Gorran'a KYB karşısında zafer kazandıracak yolun kapılarını açmıştı. Sürecin sonunda Gorran, KYB'nin 38 yıllık Süleymaniye'deki tartışmasız iktidarına son vermişti.

Şahsuwar Abdulwahid her ne kadar Kürdistan genelinde 'Evet' çıkması sonucunda kaybedecek olsa da KYB ve Gorran'ın tabanını etkileyen bir kampanya ile 'Hayır' cephesinin gelecek seçimlerdeki liderliğine soyunarak ana muhalefet olmanın imkanını zorlayabilir. Siyaset sahnesinde artık Talabani ve Newşirwan Mistefa isimlerinin olmadığı düşünülürken şartların Abdulwahid için bir avantaja dönüşmesi muhtemeldir. Komel ve Gorran'ın da bezer stratejilerle ve tabanını KDP karşısında tahkim etme düşüncesiyle 'Evet' seçeneğine karşı direnebileceği değerlendirilmektedir.

Kürdistan İslami Birlik (Yekgirtu) ise Duhok'ta kendisine oy veren ve aslında geleneksel olarak KDP'ye yakın seçmen tabanını ikna etmekte zorlanmayacaktır. Ancak buna karşılık, Süleymaniye ve özellikle güçlü olduğu Halepçe'de dindarlık eğilimi hayli yüksek olan tabanını büyük fire vermeden ikna etmekte ise oldukça zorlanabilir.

Seçmen tabanıyla 'Evet' üzerinden en çok örtüşen siyasal hareket Kürdistan Demokrat Partisi olduğundan, tabanını 'Evet' tercihi üzerinden güçlü şekilde konsolide etmekte zorlanmayacaktır. Kürdistan Yurtseverler Birliği ise tabanının olası tercihi olan 'Hayır'ı, telkin sonucu 'Evet'e yönlendirebilecek güçlü bir aktör olarak 'Evet' cephesinde oyları arttırabilecek kilidi elinde tutmaya devam ediyor.

Kerkük'te Kürt tabanının siyasal parti farkı gözetmeksizin bağımsızlık için motivasyonunun yüksek olduğu görülüyor. Bu kentte 12 olan toplam sandalye sayısının 8'i, 6'sı KYB 2'si KDP olmak üzere Kürt partileri tarafından kazanılmıştı. KYB'nin kentteki seçmenin 'Evet' tercihi konusundaki kararlılığı göze çarpıyor. Duhok dışında Kürtler arasında 'Evet' tercihinin en yoğun görüldüğü şehir Kerkük olarak göze çarpıyor. Buradaki Kürtlerin özellikle kentte son dönemde yaşanan çatışmalar ve Kerkük'e Kürtler tarafından biçilen kutsallık sebebiyle 'Evet'e yönelmesinin kolay olduğu görülebilir. Kararsız veya çok az sayıda 'Hayır' oyu vermeyi düşünen seçmenin kafasını karıştıran ve bu tercihe yönelten temel sebep ise Erbil, Duhok, Süleymaniye'de geç ödenen memur maaşlarına karşın Irak Merkezi Yönetimi'ne bağlı olan Kerkük'te maaşların zamanında ödenmesi. 'Hayır' cephesi için bu çelişki referanduma doğru gidilirken kararsızları ikna edecek bir argüman olarak kullanılabilir. Kerkük'te Türkmenler, Araplar ve Asuriler katı bir şekilde 'Boykot' ve 'Hayır' seçeneklerinden yana olduklarını dile getirirken Erbil'de yaşayan Hristiyan ve Türkmenler ise 'Evet' tercihine daha yakın olduklarını ifade ediyorlar.

Erbil’de, Kürt olmayan ve bağımsızlığı desteklemeyen gruplarda boykot eğilimi zayıfken, Kerkük’te sandığa gidip ‘hayır’ oyu kullanmak yerine boykot seçeneği bir politik tutum olarak daha net şekilde ortaya çıkıyor. Bu durumun oluşmasında, hem Türkmen İlerleme ve Reform Partisi ile Türkmen Kalkınma Partisi’nin referandumu destekleyen kararları hem de Erbil’in statüsünün Kerkük gibi ‘tartışmalı’ olmayışı etkili oluyor. Bu anlamda Kerkük ve Erbil Türkmenlerinin siyasal tercihlerinin farklı duygu ve beklentilerden oluştuğunu değerlendirebiliriz.

Neredeyse bir blok halinde katı bir "Boykot" eğilimi gösteren azınlıklar arasında, kaostan kurtulma ve Şii hükümetten mezhep ve güvenlik sebebiyle rahatsızlık duymaktan kaynaklı olarak ‘Evet’ diyeceğini söyleyen bir Sünni Arap seçmen mevcut. Türkmen ve Şii Araplar Kerkük’te oy verdikleri siyasal partinin tercihi değişse dahi ‘Evet’ demeyeceklerini söylerken Sünni Arapların bir kısmı tutumlarının değişebileceğini ifade ediyor. Kürt partilerin referandum öncesi bu çelişkiyi değerlendiren bir güvence oluşturmaları, bu kesimin oy tercihlerini değiştirebilecek etkiye sahip olabilir.

Referandum için doğru zaman olup olmadığı sorusuna, Kürdistan Bölgesi’nde yaşayan seçmenin %50’sinden fazlası ‘doğru zaman değil’ diyerek cevap veriyor. Doğru zaman olmadığını söylemesine rağmen oy vereceğini söyleyenlerin oranı da bir hayli fazla. “Şimdilik Hayır Hareketi” ortaya çıkan bu verilerdeki seçmenle ‘şimdilik’ konusundaki ortaklığını ‘Hayır’dan çok öne çıkaracağı bir aylık referandum sürecinde seçmeni ‘Hayır’a doğru götürmek için kullanabilir. ‘Evet’ cephesi ise referandumda çıkacak "Evet"’in “hemen bir bağımsızlık ilan edileceği anlamına gelmediği ve eksiklerin tamamlandığı bir süreç sonrasında bunun yapılacağı” propagandasıyla olası bir oy kaybının önüne geçebilir.

"Oy kullanacak mısınız?" sorusuna "Kararsızım" diyerek cevap veren önemli bir kesimin, partisinin kararı sonrasında bu tercihini yeniden değerlendireceği görülürken, kararsız seçmenin "Katılırsanız oyunuz ne olur?" sorusuna verdiği cevabın ezici çoğunlukla "Hayır" çıkması, sandığa gitme oranının artmasının özellikle Süleymaniye ve Kerkük’te ‘Hayır’a yarayacağını göstermektedir. ‘Hayır’ cephesi Kerkük, Süleymaniye ve Erbil’de sandığa katılıma dair güçlü bir kampanya yürüttüğü taktirde bu sonucu kendi lehine kullanarak çıkabilir. ‘Evet’in kalesi olan Duhok için ise bu veri tersinden okunabilir lakin bu kentteki seçmenin azlığı evet cephesinin buradaki dezavantajı olarak okunabilir.

Siyasal gruplar, partiler ve görüşmecilerle yaptığımız görüşmede "Hayır" cephesinin özellikle Erbil ve Duhok’ta seçim güvenliğine dair endişelerini ifade ettiklerini bu kentlerde baskılar sebebiyle gözlemci bulundurmalarının zor olacağı ve özellikle kırsal bölgelerden gelemeyecek kişilerin yerine de oy kullanılabilirliği sıklıkla rastlanan bir endişe.

ii. Güven Aralığı ve Handikap

Saha çalışmasının yapıldığı süre içerisinde seçim komisyonunun resmi seçmen kayıtlarını henüz yayımlamamış olması ve halihazırda bazı bölgelerde süren çatışma riski sebebiyle güncel ve tartışmasız sonuçlara ulaşamamıştır. Bu sebeple 2014 Irak Paramentosu ve Valilik seçimlerindeki veriler üzerinden nüfus ve seçmen sayısı ile ilgili bir projeksiyon geliştirilmiştir.

Kerkük'te Havice gibi bölgelerde IŞİD kontrolünün olması ve bu bölgelerden Kerkük şehir merkezine yaşanan göçler sebebiyle, 2014 nüfus verilerindeki genel kent nüfusu verileri değil referandumun yapılmasının planladığı şehir merkezi ve Tuzxurmatu'nun 2015 yılında Kürdistan Planlama Bakanlığınca açıklanan resmi nüfus verileri kullanılmıştır.

Halepçe her ne kadar 2014 sonrası Kürdistan'da bir vilayet statüsü kazanmış olsa da yine güncel seçmen verilerine ulaşamaması sebebiyle son seçimlerde olduğu gibi Süleymaniye'ye bağlı şekilde değerlendirilmiştir.

Anketimiz ve saha gözlem raporunun yapıldığı dönemde henüz siyasi parti propagandalarının başlamadığını ve siyasal partilerin tercihlerin netleşmediğini not olarak belirtiyor ve "Şimdilik Hayır" kampanyasının da saha gözlem ve anket araştırmamızın hemen bitiminde başladığını ekliyoruz.

RAWEST

İnsani ve Siyasi Araştırmalar Merkezi

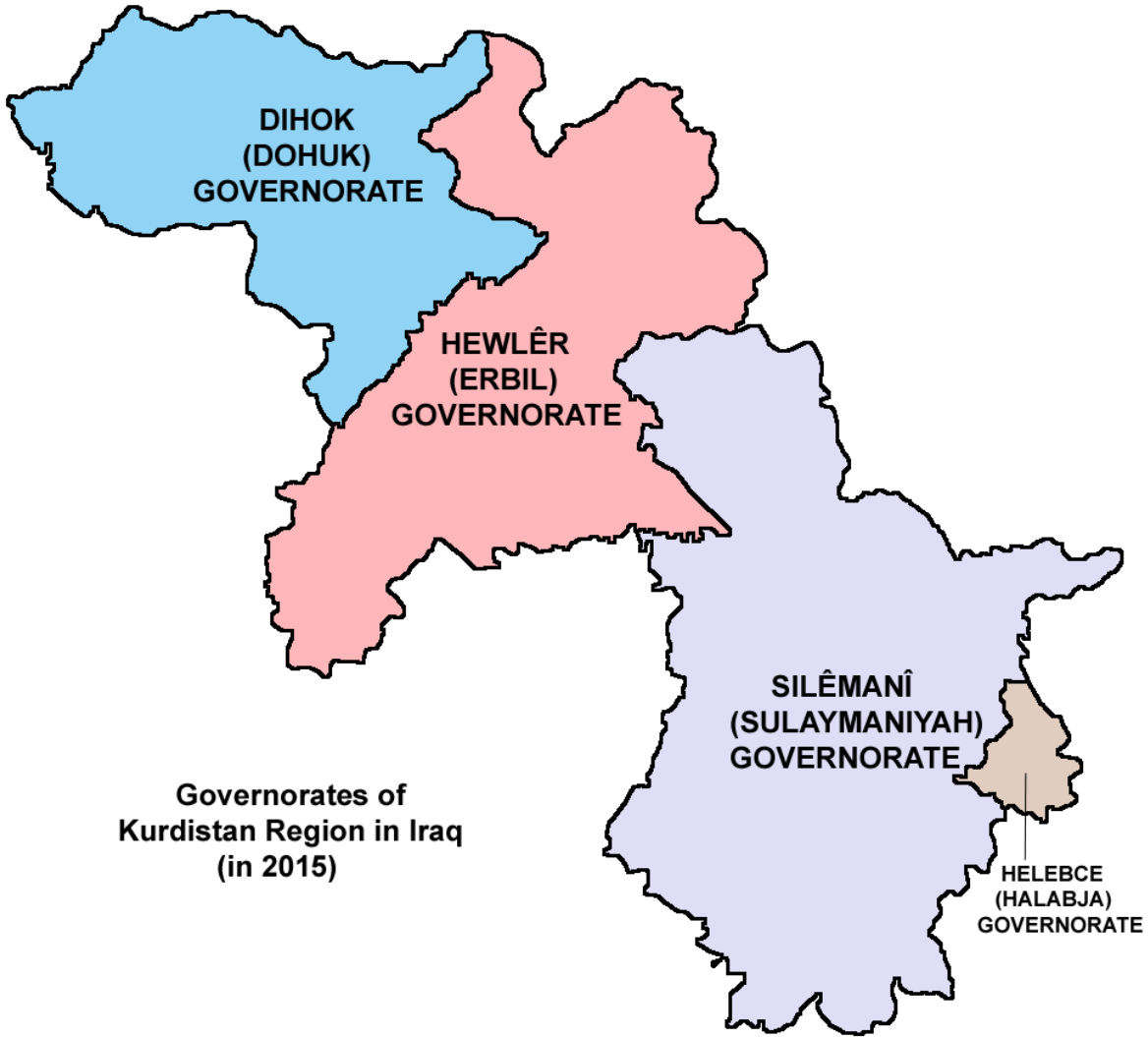
2. BÖLÜM: KÜRDİSTAN BÖLGESEL YÖNETİMİ'NE RESMEN DAHİL OLAN BÖLGELER

i. Genel Bilgiler

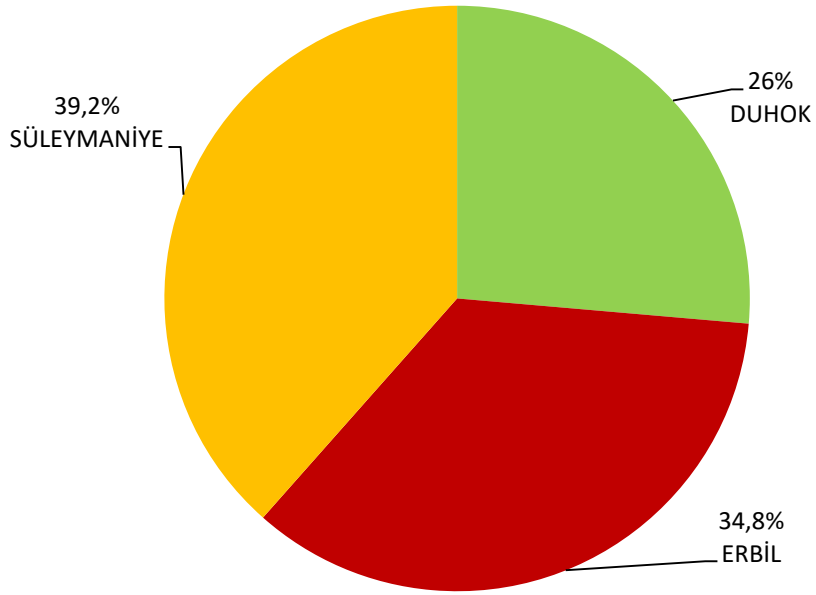
Bu Bölümde Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne aidiyeti konusunda resmî kesinlik bulunan Erbil, Duhok ve Süleymaniye (Halepçe ile beraber) vilayetlerinden edinilen veriler değerlendirilecektir. Bu illerde toplam 1.165 kişi ile yüzyüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşülen kişilerin 1042'si Kürt, 123'ü ise Hıristiyan, Asuri ve Türkmenlerden oluşmaktadır.

Aşağıda 2014 valilik seçimlerinde illerin toplam seçmen sayıları ve bu sayılarla orantılı olarak görüşülen seçmen sayıları verilmiştir.

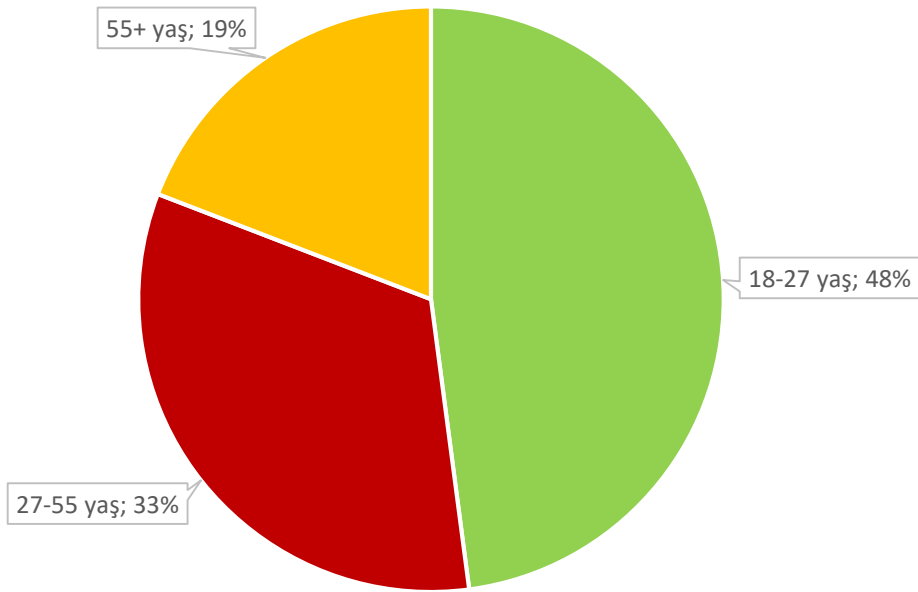
	İl	Seçmen Sayısı	Görüşülen Kişi
1	Erbil	1.052.988	407
2	Süleymaniye (Halepçe dahil)	1.239.612	454
3	Duhok	641.435	304
	Toplam	2.934.035	1.165

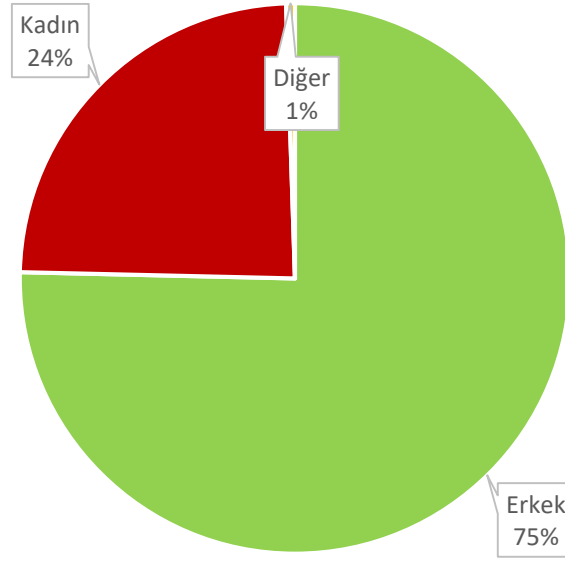
Görüşmecilerin İller Bazında Dağılımı (1165 kişi)

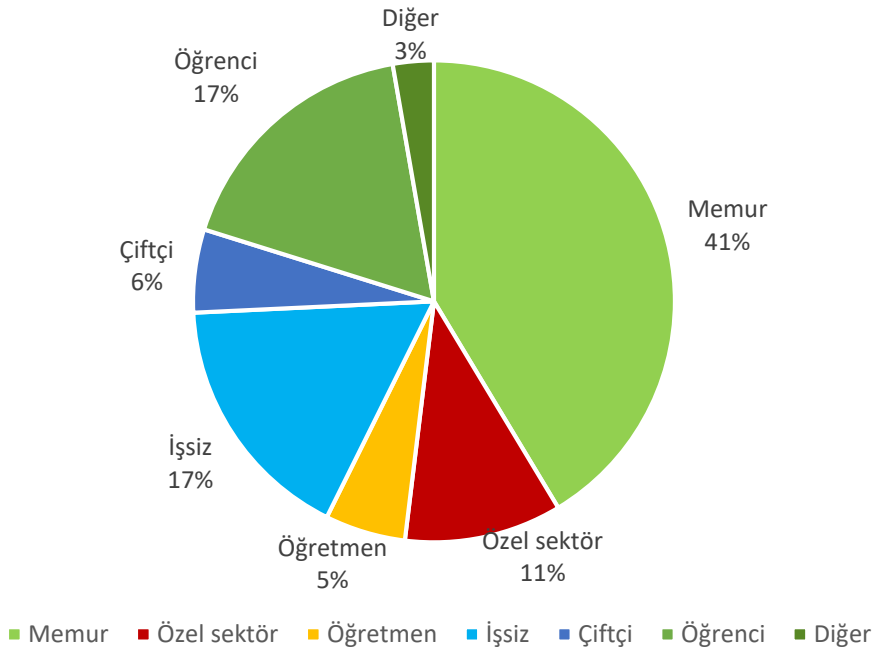
Yaş Dağılımı Grafiği (1165 kişi)

Cinsiyet Dağılımı Grafiği (1165 kişi)

Meslek Dağılımı Grafiği (1165 kişi)

ii. SÜLEYMANİYE

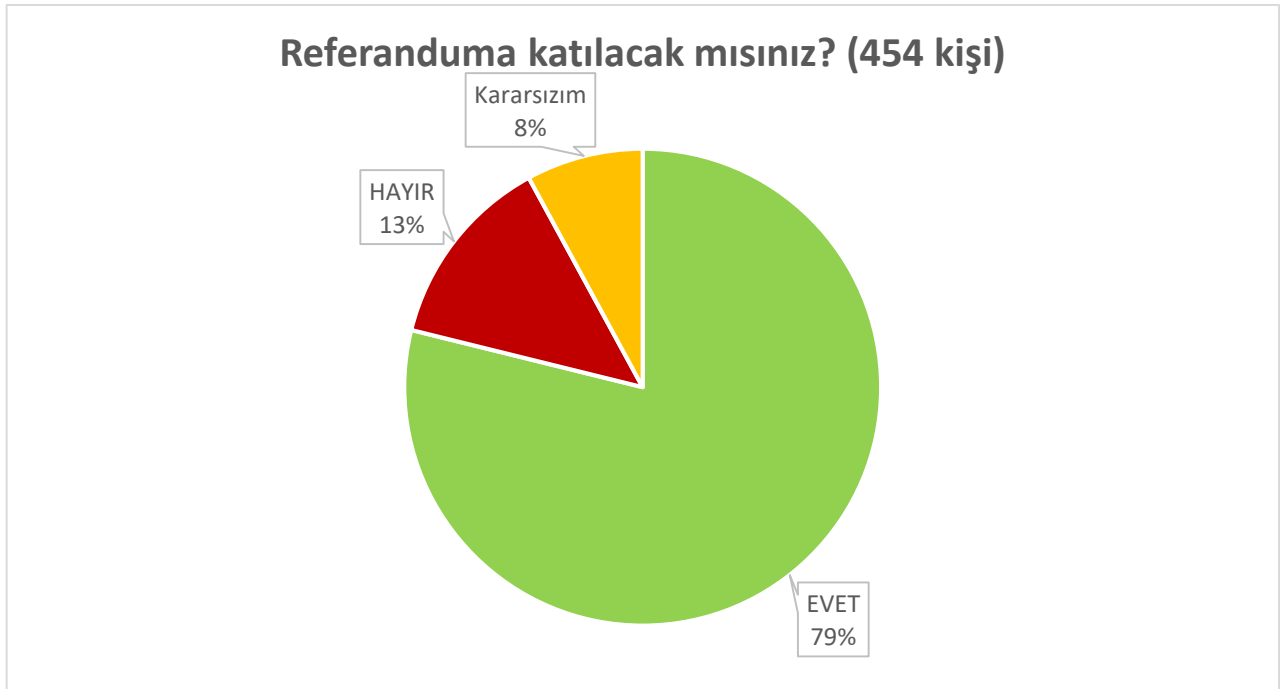
1. Referandum için zamanlamanın doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

Süleymaniye ve Halepçe toplamında 454 kişiye referandumun zamanlaması hakkında ne düşündükleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

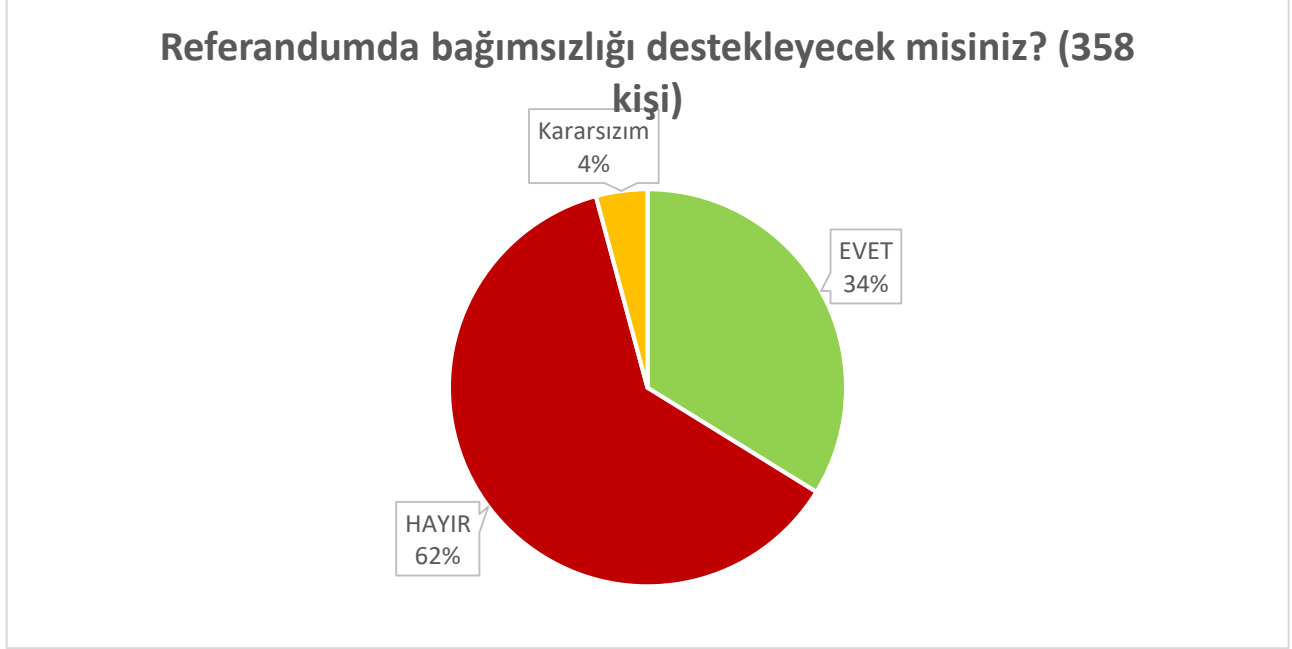
2. Referanduma katılacak mısınız?

Süleymaniye ve Halepçe toplamında 454 kişiye referanduma katılıp katılmayacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

3. Referandumda bağımsızlığı destekleyecek misiniz?

Süleymaniye ve Halepçe toplamında referanduma katılacağını söyleyen 358 kişiye referandumda bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

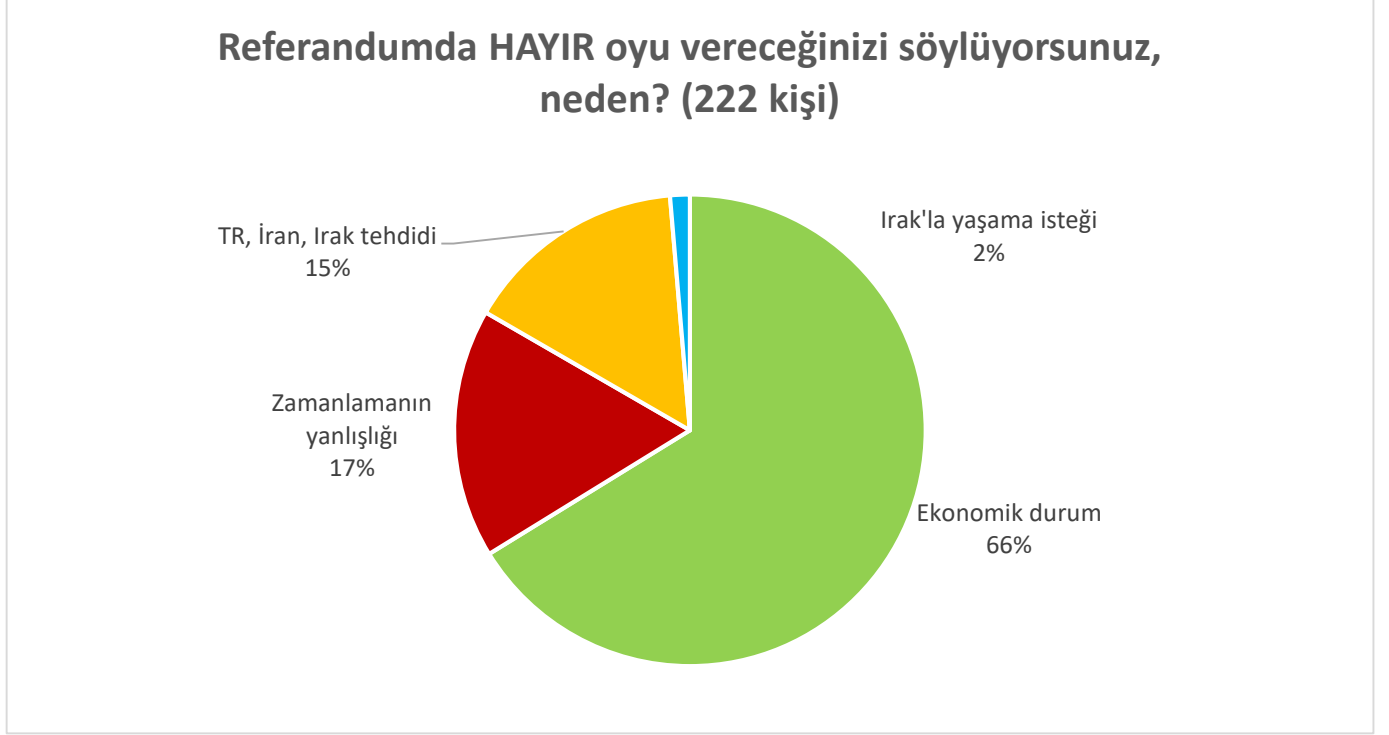
4. Referandumda EVET oyu kullanacağınızı söylüyorsunuz, neden?

Süleymaniye ve Halepçe toplamında referanduma katılıp EVET oyu kullanacağını söyleyen 121 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır

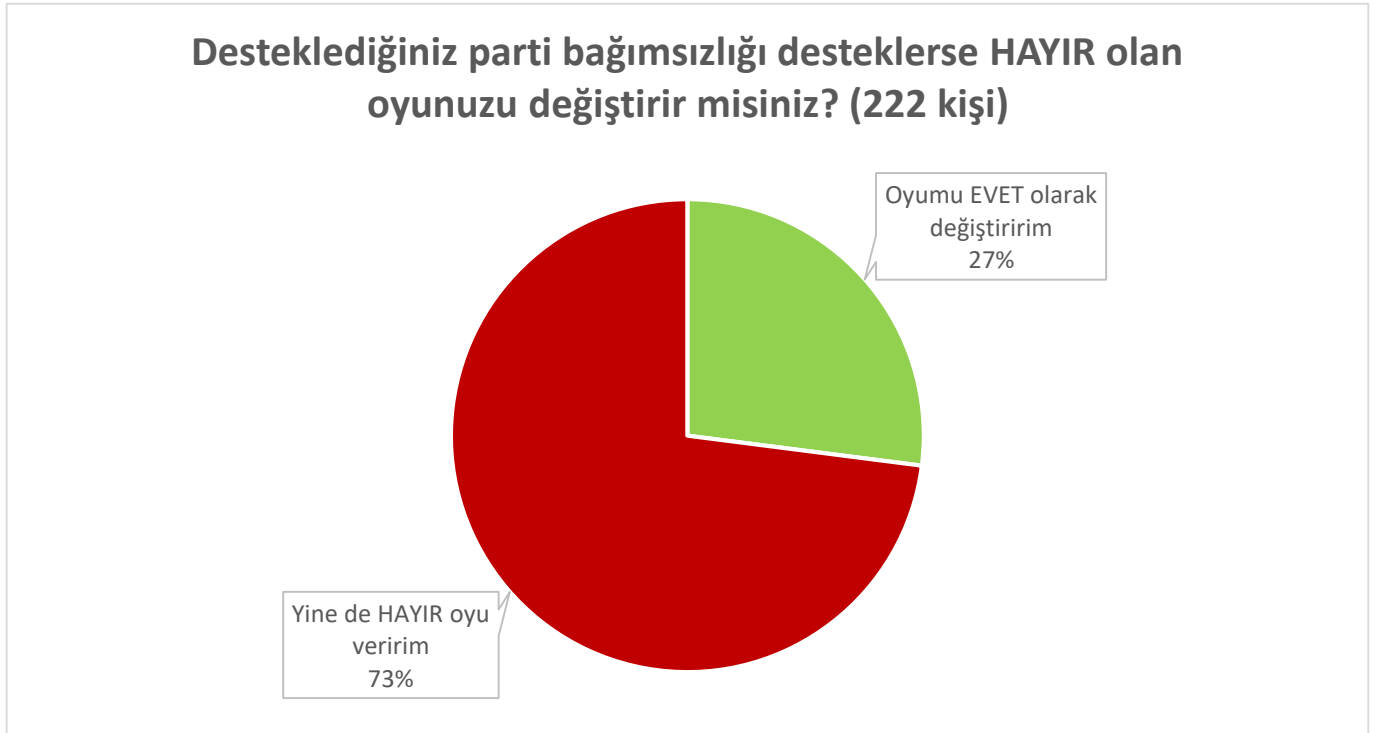
5. Referandumda HAYIR oyu kullanacağını söyleyorsunuz, neden?

Süleymaniye ve Halepçe toplamında referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen 222 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

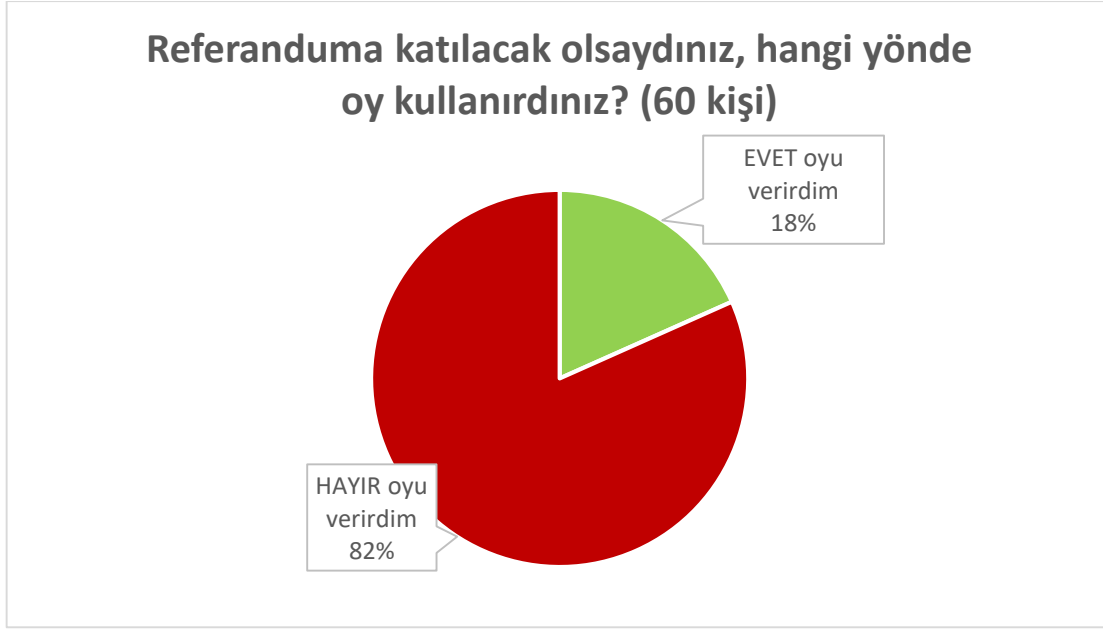
6. Desteklediğiniz parti referandumda EVET oyu isterse, HAYIR olan oyunuzu değiştirir misiniz?

Süleymaniye ve Halepçe toplamında referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen 222 kişiye, destekledikleri siyasi partinin bu kararı etkileyip etkilemeyeceği sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

7. Referanduma katılacak olsaydınız, hangi yönde oy kullanırdınız?

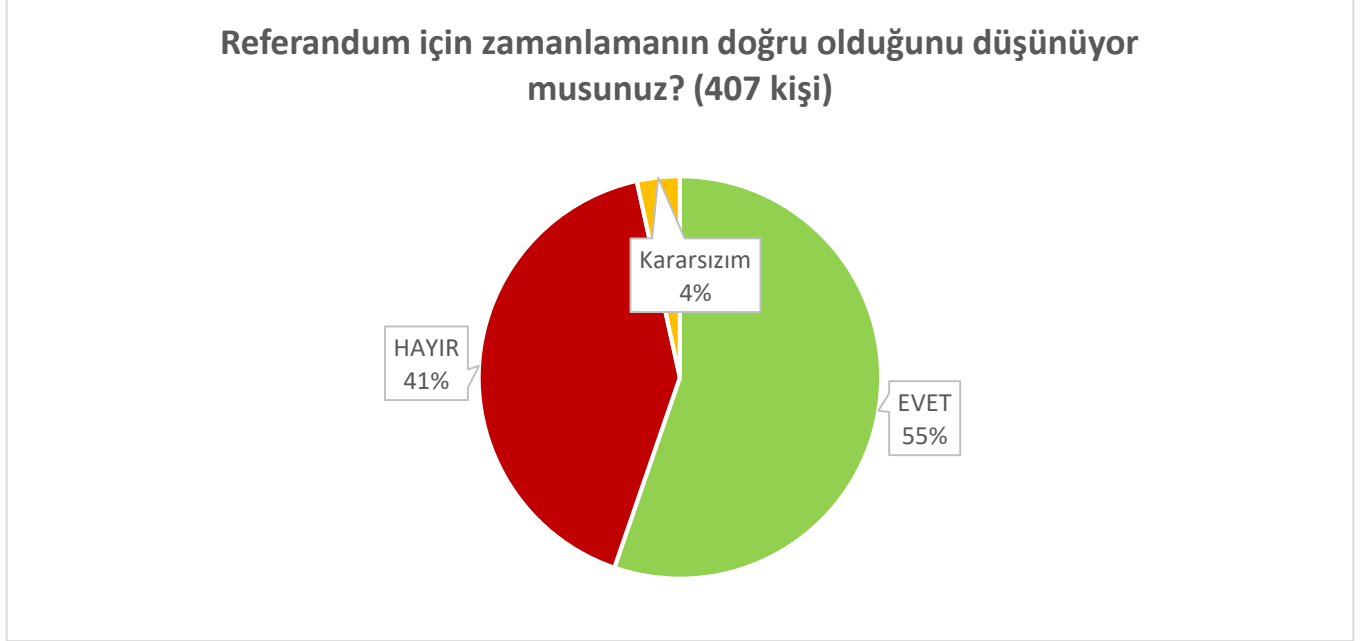
Süleymaniye ve Halepçe toplamında referanduma katılmayacağını söyleyen 60 kişiye, referandumda oy kullandıkları taktirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

iii. ERBİL

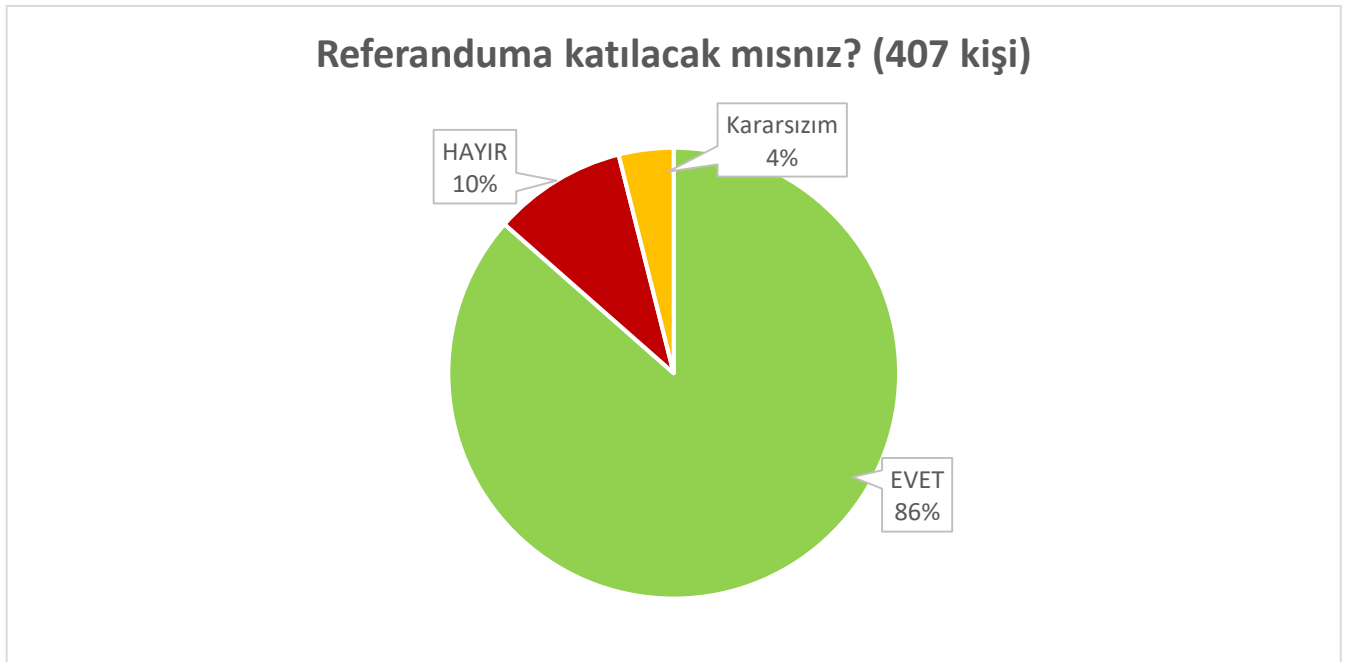
1. Referandum için zamanlamanın doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

Erbil’de toplam 407 kişiye referandumun zamanlaması hakkında ne düşündükleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

2. Referanduma katılacak mısınız?

Erbil’de toplam 407 kişiye, referandumda oy kullandıkları takdirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

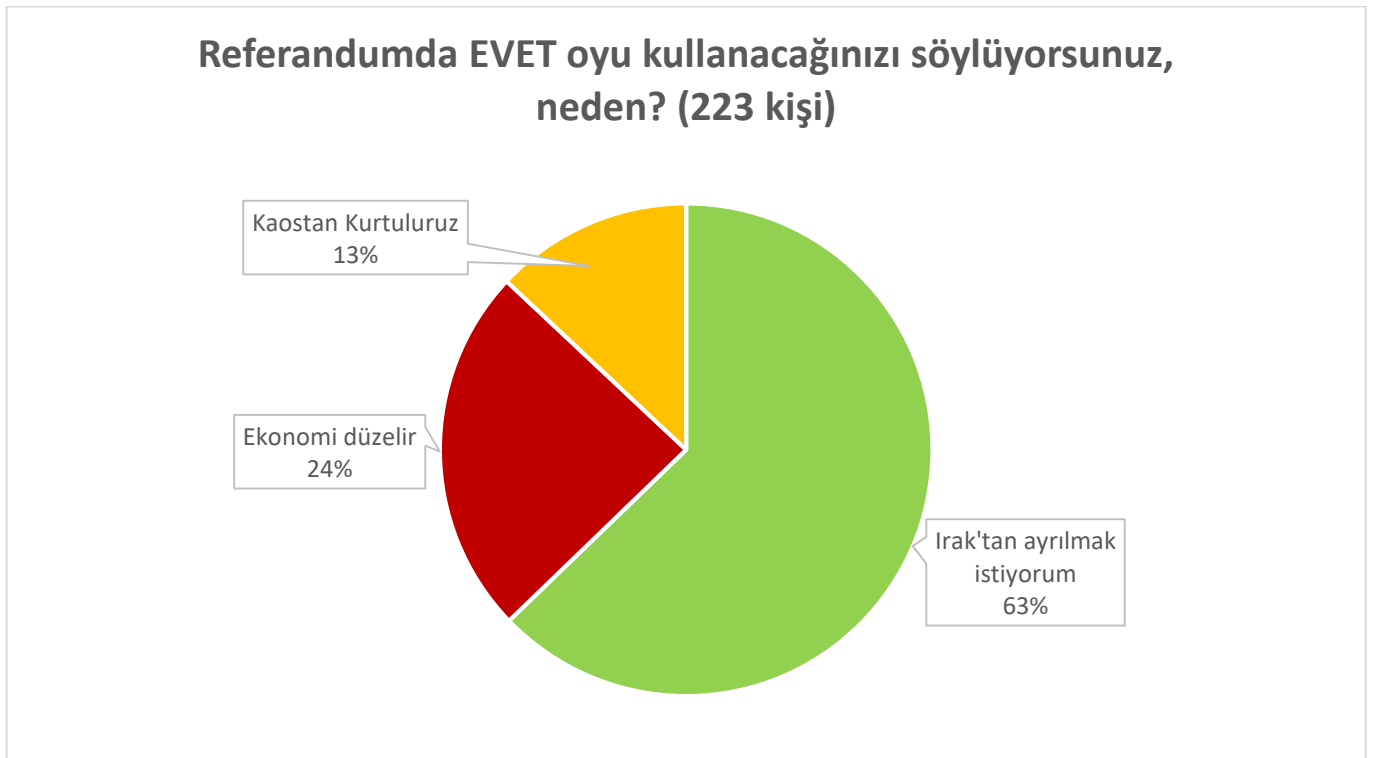
3. Referandumda bağımsızlığı destekleyecek misiniz?

Erbil’de referanduma katılacağını söyleyen 352 kişiye referandumda bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

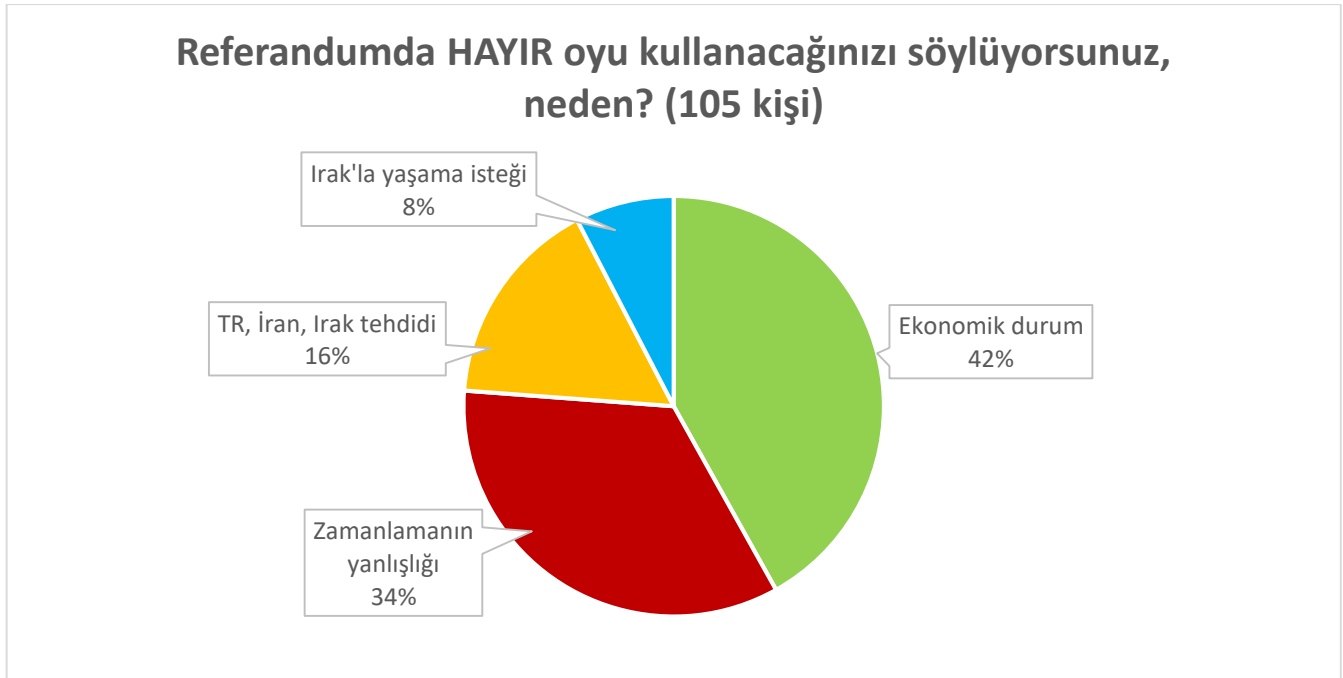
4. Referandumda EVET oyu kullanacağınızı söylüyorsunuz, neden?

Erbil’de referanduma katılıp EVET oyu kullanacağını söyleyen 223 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

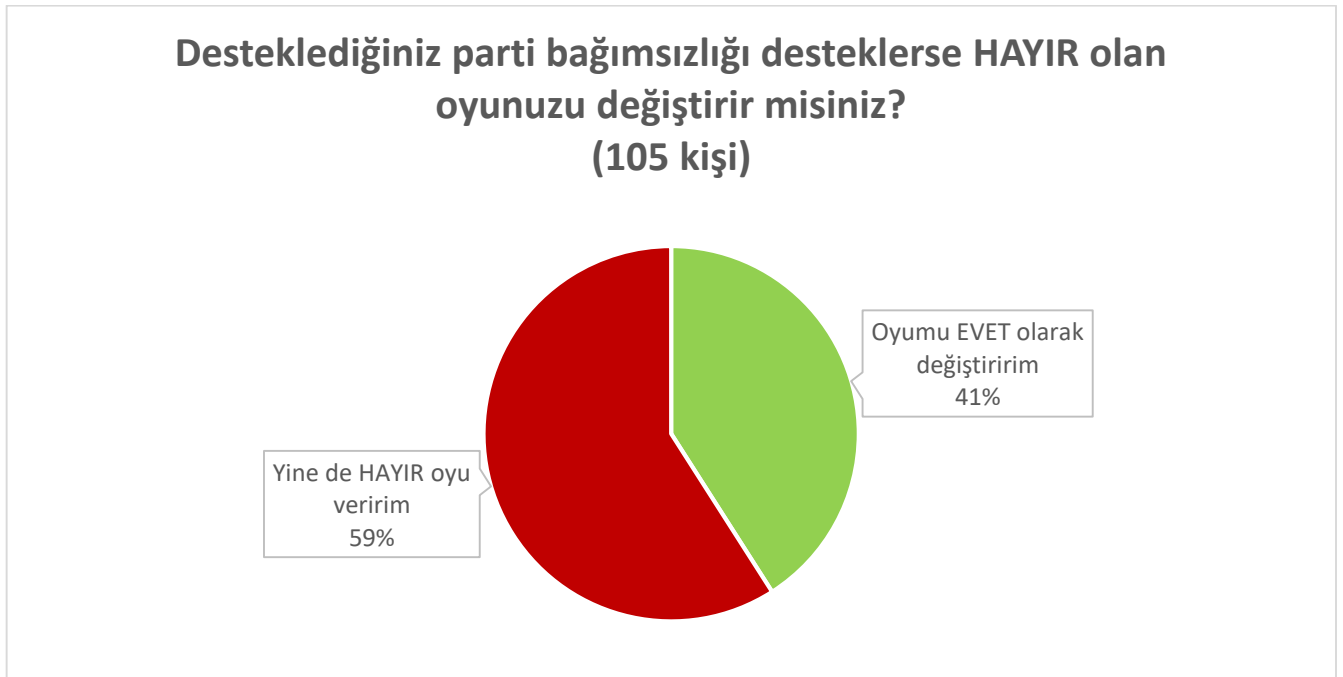
5. Referandumda HAYIR oyu kullanacağını söylüyorsunuz, neden?

Erbil’de referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen 105 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

6. Desteklediğiniz parti referandumda EVET oyu isterse, HAYIR olan oyunuzu değiştirir misiniz?

Erbil’de seçmen olanlardan referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen 105 kişiye, destekledikleri siyasi partinin bu kararı etkileyip etkilemeyeceği sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

7. Referanduma katılacak olsaydınız, hangi yönde oy kullanırdınız?

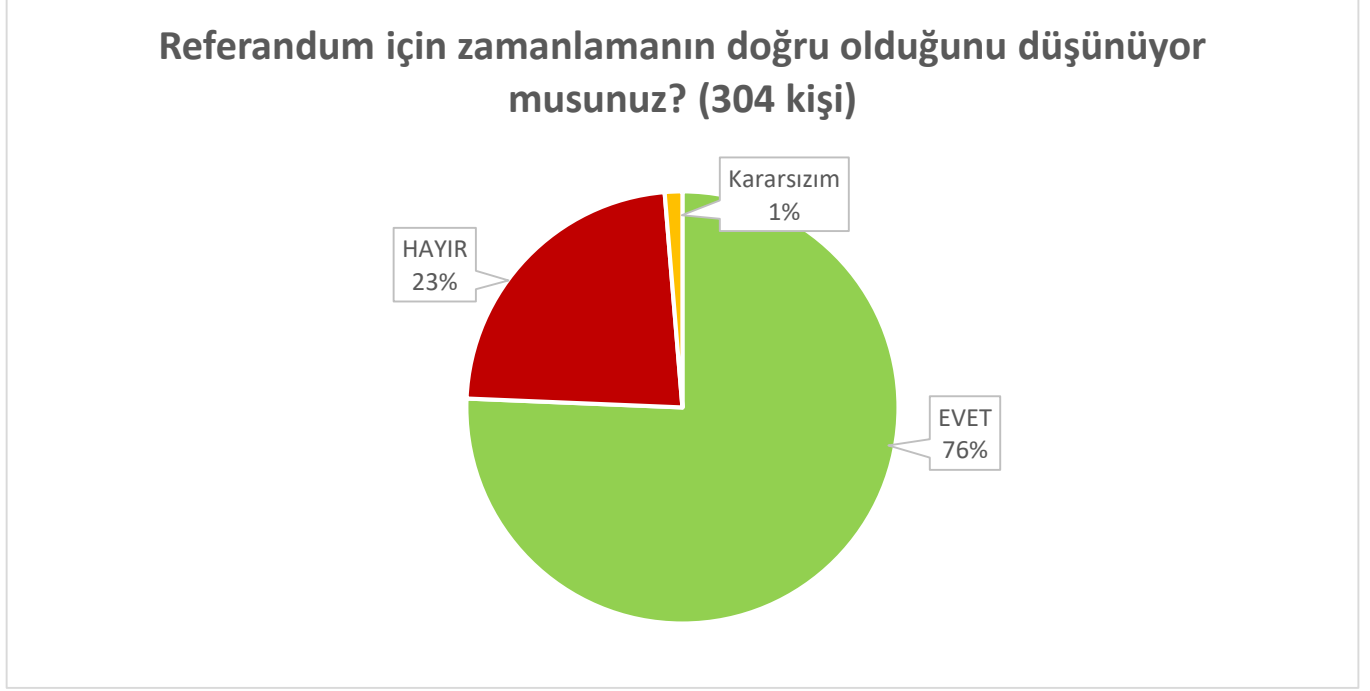
Erbil’de referanduma katılmayacağını söyleyen 39 kişiye, referandumda oy kullandıkları taktirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar

iv. D U H O K

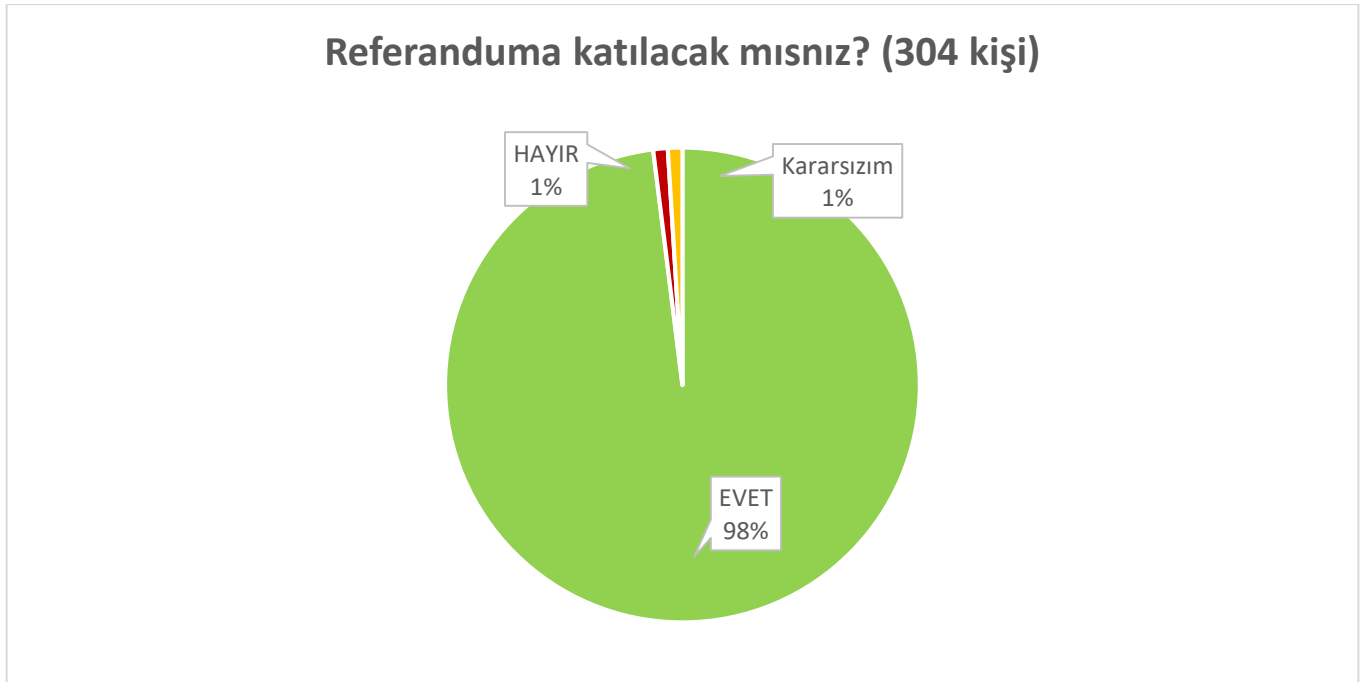
1. Referandum için zamanlamanın doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

Duhok ilinde toplam 304 kişiye referandumun zamanlaması hakkında ne düşündükleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

2. Referanduma katılacak mısınız?

Duhok ilinde toplam 304 kişiye, referandumda oy kullandıkları takdirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

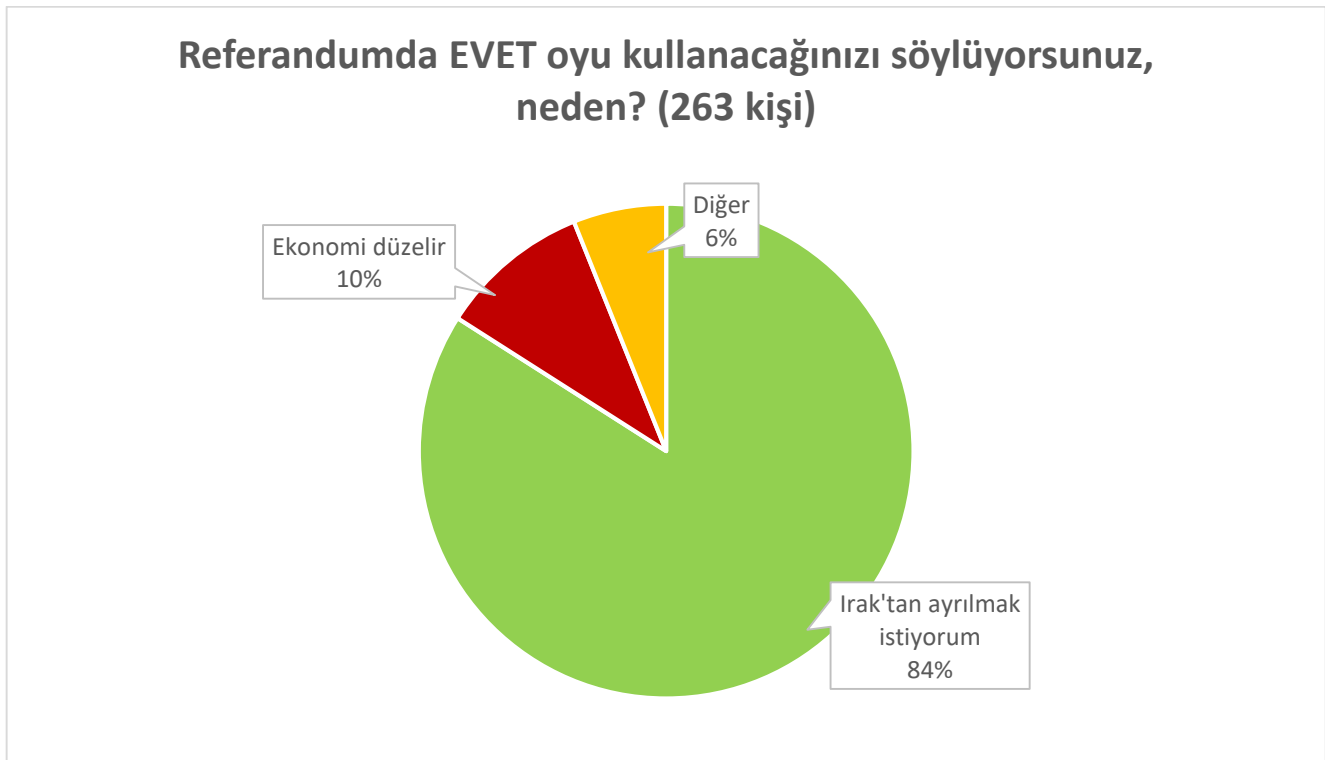
3. Referandumda bağımsızlığı destekleyecek misiniz?

Duhok ilinde referanduma katılacağını söyleyen 298 kişiye referandumda bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

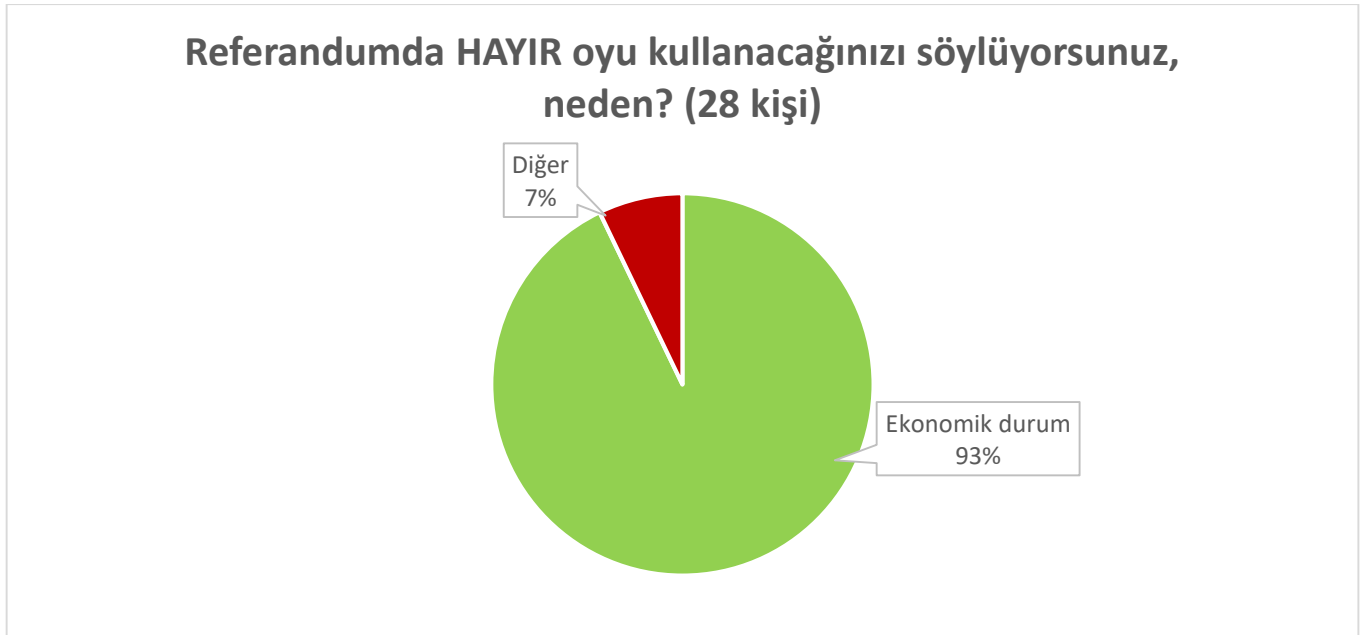
4. Referandumda EVET oyu kullanacağınızı söylüyorsunuz, neden?

Duhok ilinde, referanduma katılıp EVET oyu kullanacağını söyleyen 263 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

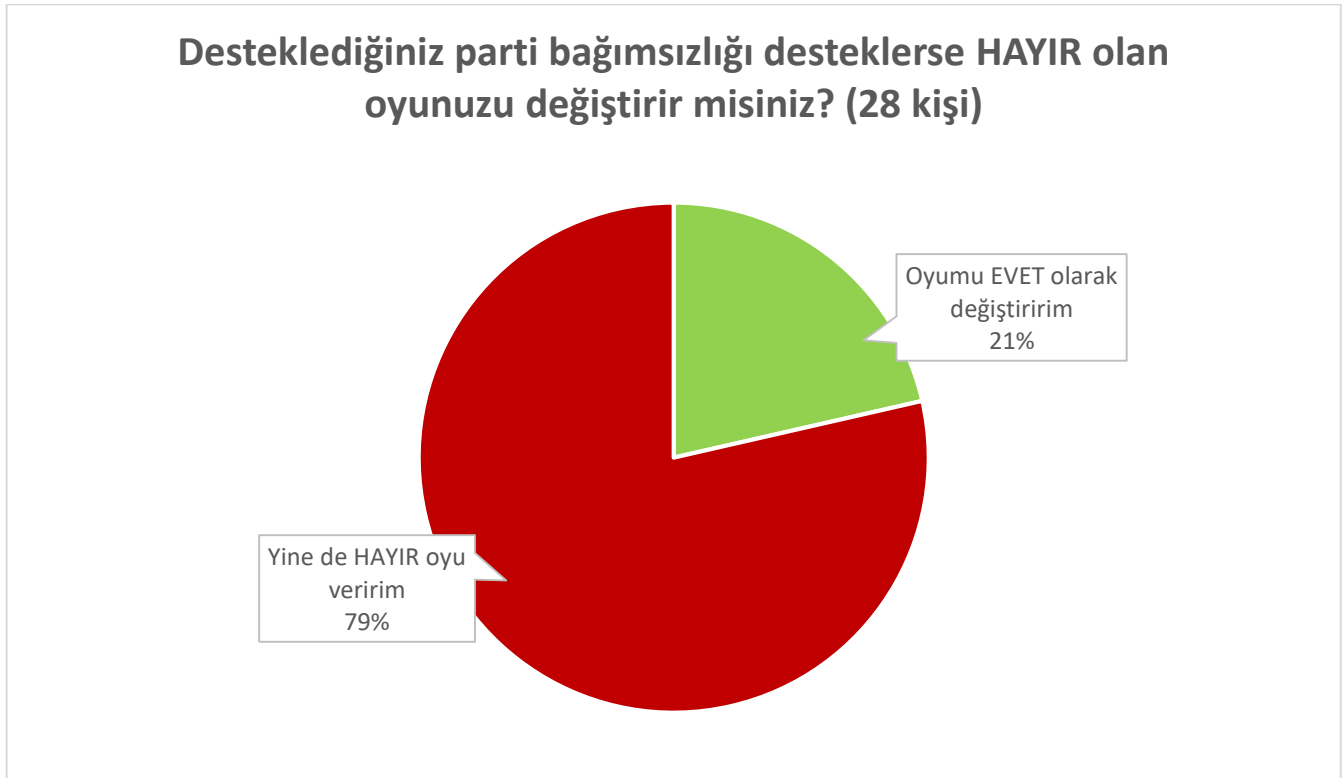
5. Referandumda HAYIR oyu kullanacağını söylüyorsunuz, neden?

Duhok ilinde referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen 28 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

6. Desteklediğiniz parti referandumda EVET oyu isterse, HAYIR olan oyunuzu değiştirir misiniz?

Duhok ilinde seçmen olanlardan referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen 28 kişiye, destekledikleri siyasi partinin bu kararı etkileyip etkilemeyeceği sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

7. Referanduma katılacak olsaydınız, hangi yönde oy kullanırdınız?

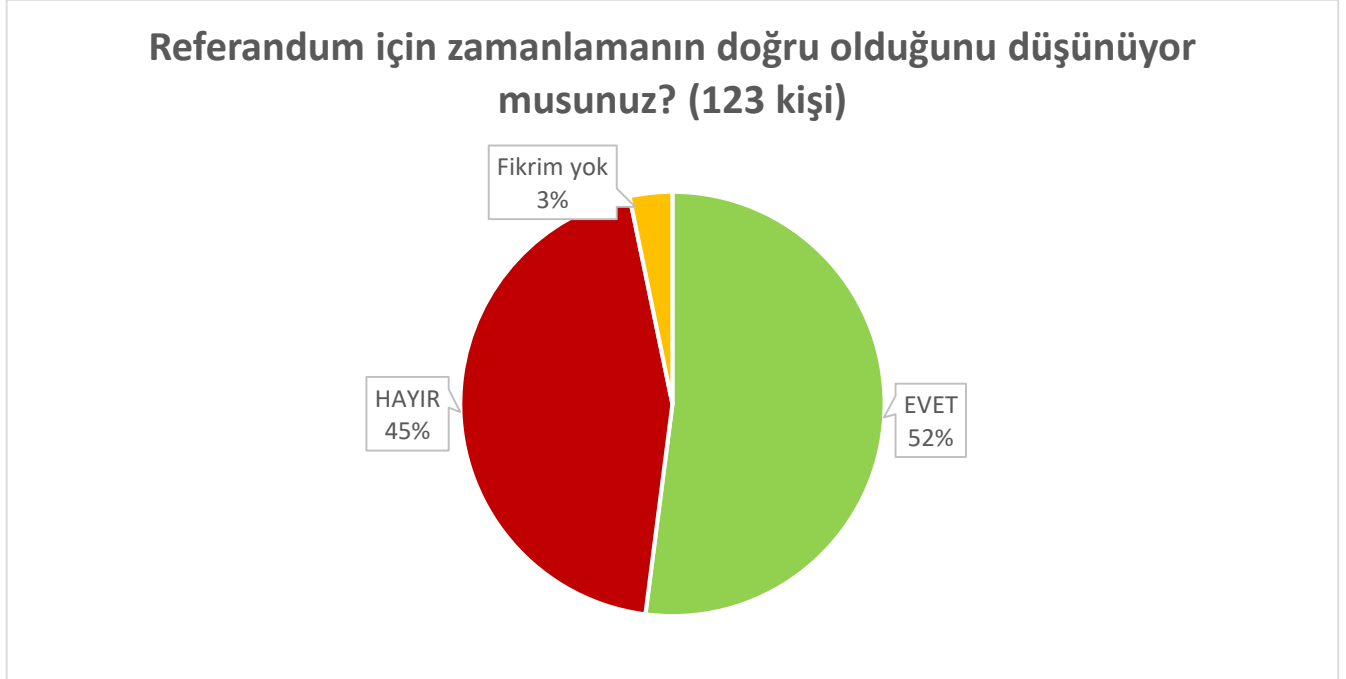
Duhok'ta referanduma katılmayacağını söyleyen 3 kişiye, referandumda oy kullandıkları takdirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

v. Bölge genelinde yaşayan etnik ve dinî azınlıklardan toplanan veriler ve sonuçlar

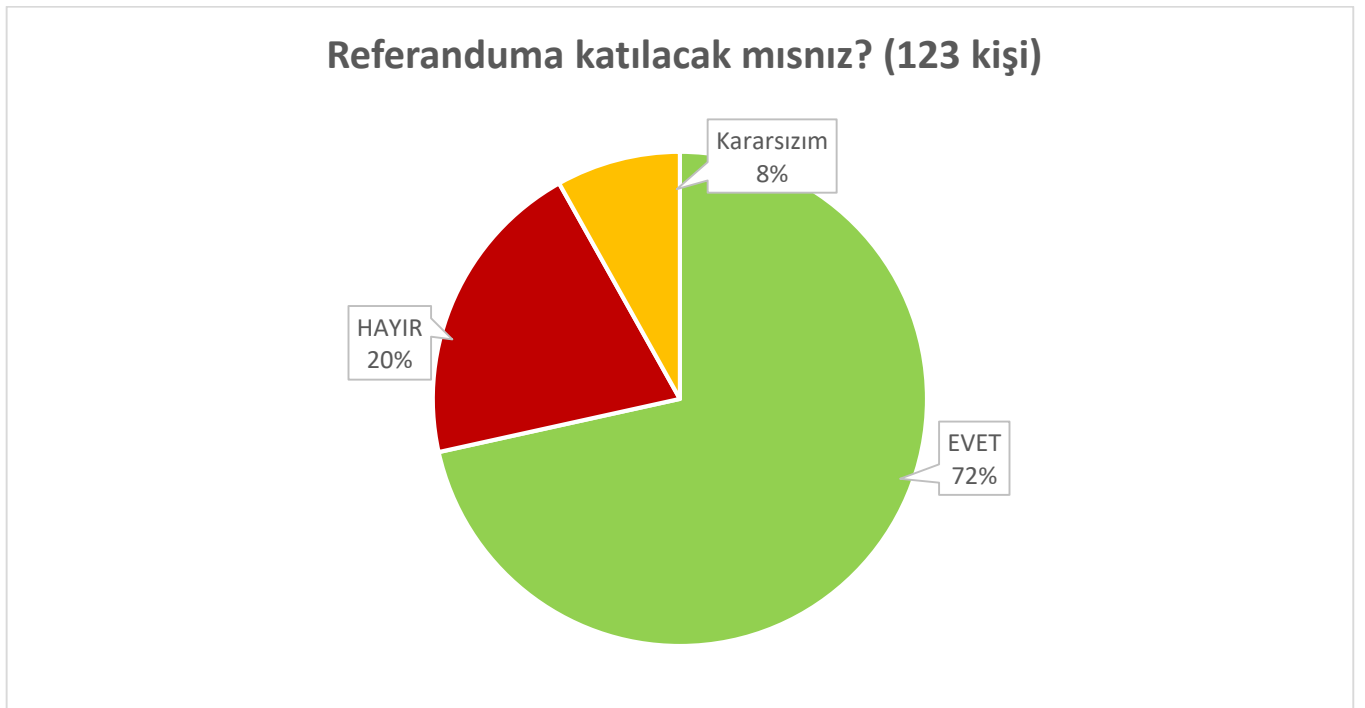
1. Referandum için zamanlamanın doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde yaşayan etnik ve dinî azınlık mensubu 123 kişiye referandumun zamanlaması hakkında ne düşündükleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

2. Referanduma katılacak mısınız?

Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde yaşayan etnik ve dinî azınlık mensubu 123 kişiye, referanduma katılıp katılmayacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

3. Referandumda bağımsızlığı destekleyecek misiniz?

Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde yaşayan etnik ve dinî azınlık mensubu 123 kişiye, referandumda bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

4. Referanduma katılacak olsaydınız, hangi yönde oy kullanırdınız?

Kürdistan Bölgesel Yönetimi sınırları içinde yaşayan etnik ve dinî azınlık mensubu 123 kişiden referanduma katılmayacağını söyleyen 25 kişiye, referandumda oy kullandıkları taktirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

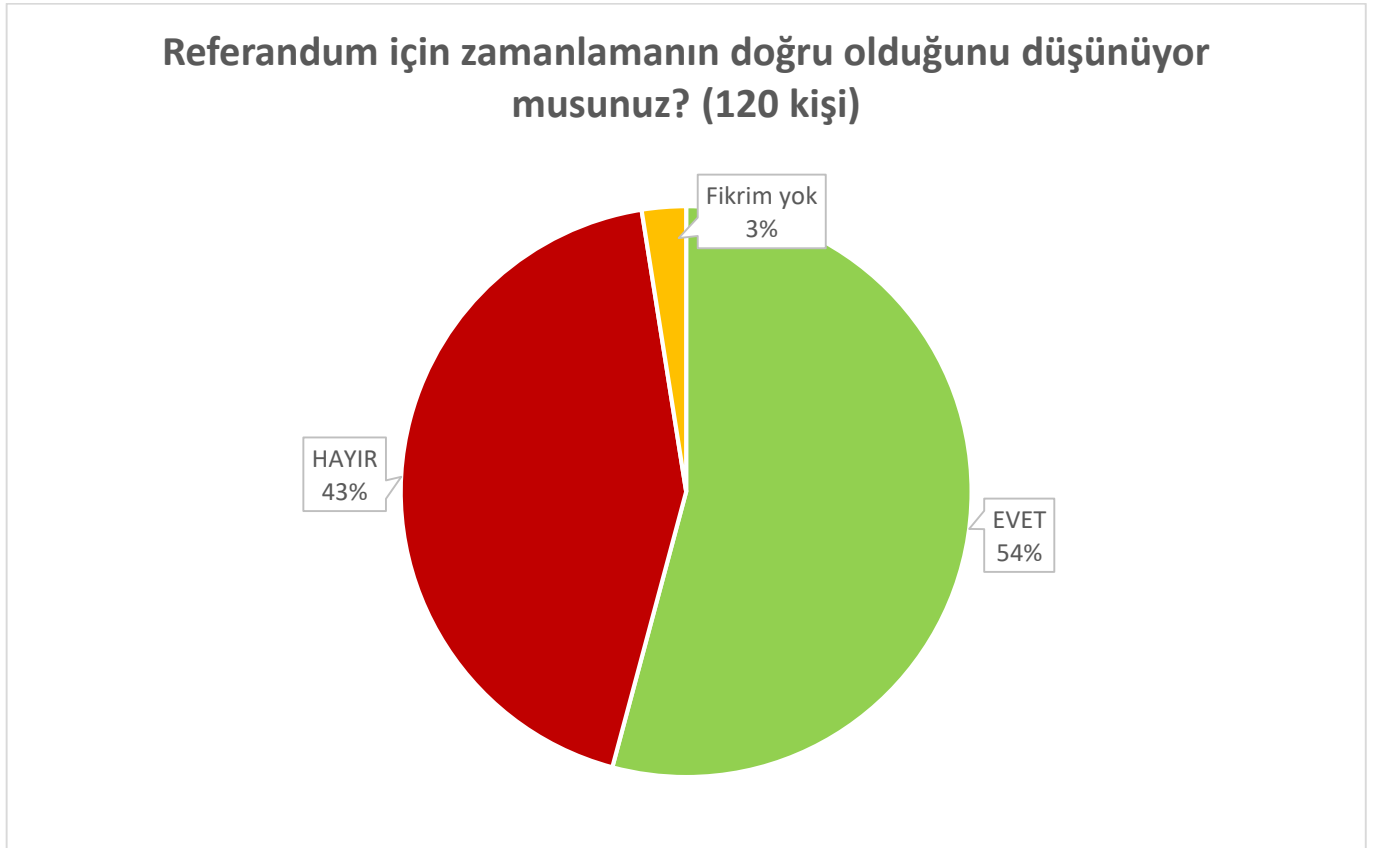
3. BÖLÜM: 140. MADDE KAPSAMINDAKİ BÖLGEDE YER ALAN KERKÜK

Çalışma kapsamında, Irak anayasasının 140. Maddesine göre tartışmalı bölgeler içerisinde kalan Kerkük ve ilçesi Xurmatu'da toplam 120 kişiyle yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşme sağlanan kişilerden 76'sı Kürt, geriye kalan 44 kişi'den 21'i Türkmen ve 23'ü Arap etnisitelerine mensuptur. Bu dağılım 2014 valilik seçimlerinde etnik grupların aldığı oylar üzerinden bir projeksiyonla belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümde önce Kerkük'te görüşme sağlanan 120 kişinin tamamı üzerinden ulaşılan sonuçlar değerlendirilecek, ardından yalnızca azınlıklarla yapılan görüşmeler analiz edilecektir.

i. Kerkük'te bütün etnik grupları kapsayan sonuçlar (120 görüşme)

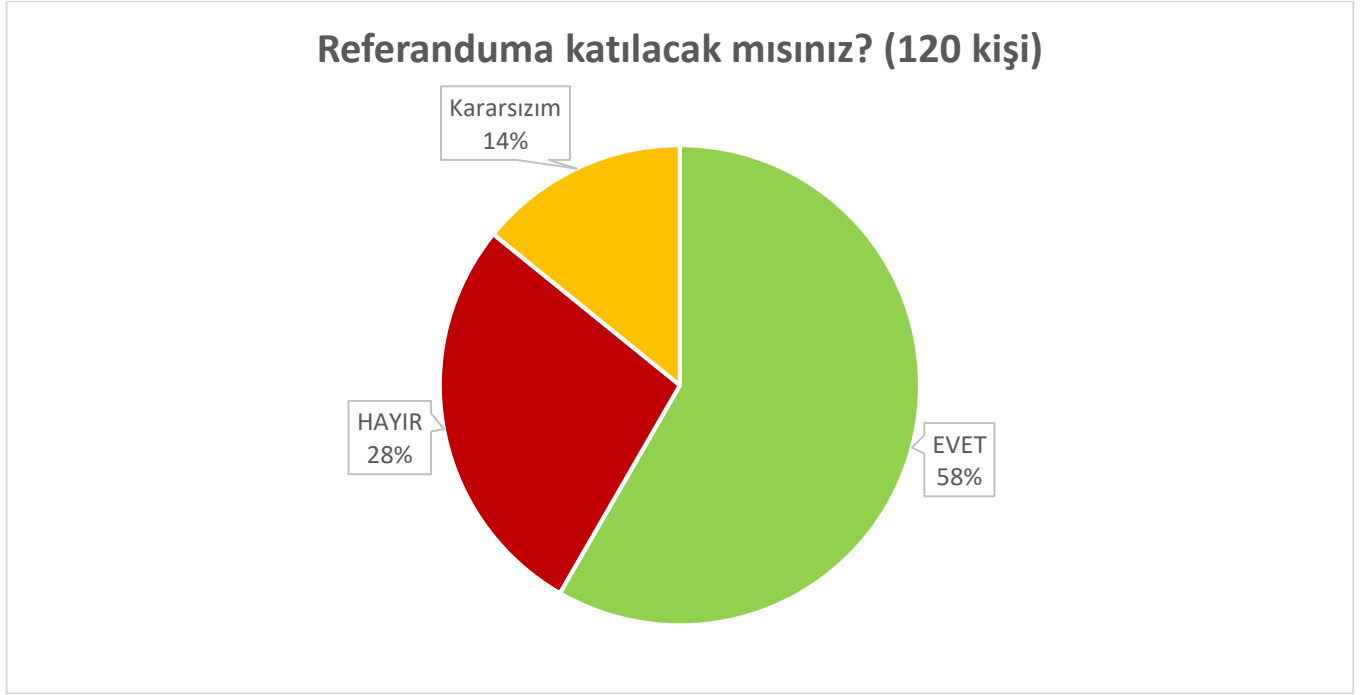
1. Referandum için zamanlamanın doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

Kerkük ve Xurmatu'da toplam 120 kişiye referandumun zamanlaması hakkında ne düşündükleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

2. Referanduma katılacak mısınız?

Kerkük ve Xurmatu'da toplam 120 kişiye referanduma katılıp katılmayacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

3. Referandumda bağımsızlığı destekleyecek misiniz?

Kerkük ve Xurmatu'da referanduma katılacağını söyleyen 70 kişiye bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

4. Referandumda EVET oyu kullanacağını söyleyorsunuz, neden?

Kerkük ve Xurmatu'da, referandumda bağımsızlığı destekleyeceğini söyleyen 68 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

5. Referandumda HAYIR oyu kullanacağını söyleyorsunuz, neden?

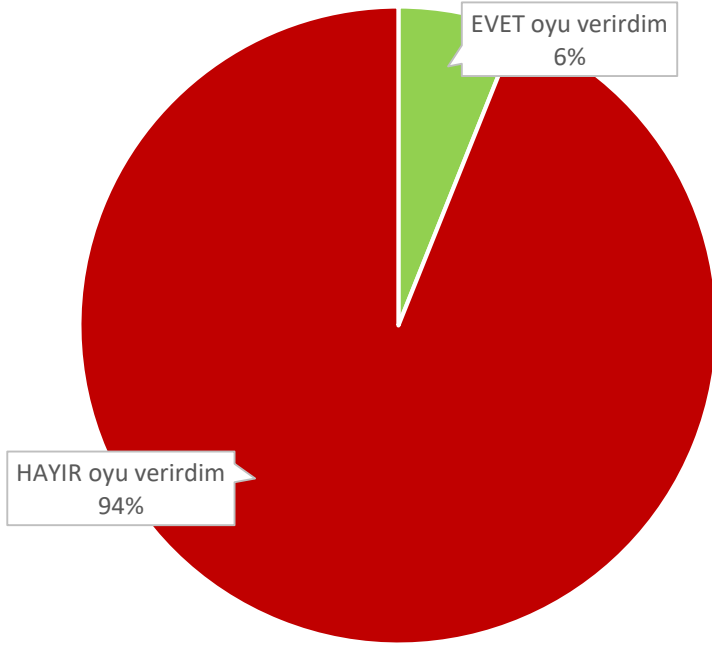
Kerkük ve Xurmatu'da, referandumda HAYIR oyu kullanacağını söyleyen 2 kişiye bu yönde oy kullanacak olmalarının sebepleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

6. Referanduma katılacak olsaydınız, hangi yönde oy kullanırdınız?

Kerkük ve Xurmatu'da görüşülen toplam 120 kişiden referanduma katılmayacağını söyleyen 33 kişiye, referandumda oy kullandıkları takdirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

Referanduma katılacak olsaydınız, hangi yönde oy kullanırdınız? (33 kişi)

ii. Kerkük'te sadece Türkmen ve Arap grupları kapsayan sonuçlar (44 görüşme)

1. Referandum için zamanlamanın doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

Kerkük ve Xurmatu'da Arap ve Türkmen gruplarına mensup toplam 44 kişiye referandumun zamanlaması hakkında ne düşündükleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

2. Referanduma katılacak mısınız?

Kerkük ve Xurmatu'da Arap ve Türkmen gruplarına mensup toplam 44 kişiye referanduma katılıp katılmayacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

3. Referandumda bağımsızlığı destekleyecek misiniz?

Kerkük ve Xurmatu'da Arap ve Türkmen gruplarına mensup 44 kişiden referanduma katılacağını söyleyen 4 kişiye bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

4. Referandumda katılacak olsaydınız, hangi yönde oy kullanırdınız?

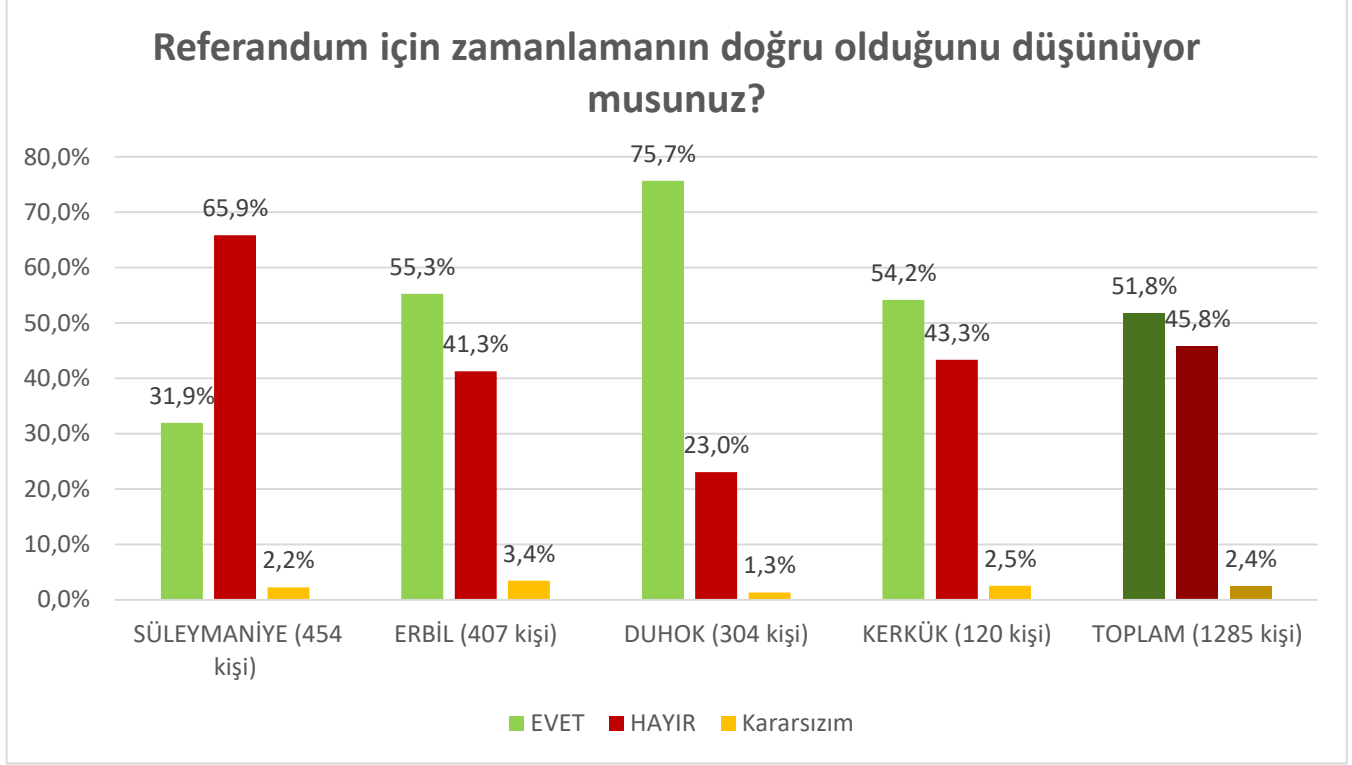
Kerkük ve Xurmatu'da Arap ve Türkmen gruplarına mensup 44 kişiden referanduma katılmacağını söyleyen 29 kişiye referandumda oy kullandıkları takdirde hangi yönde oy kullanacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

3. BÖLÜM: VERİLERİN İL VE BÖLGE GENELİ BAZINDA KARŞILAŞTIRMALI SONUÇLARI

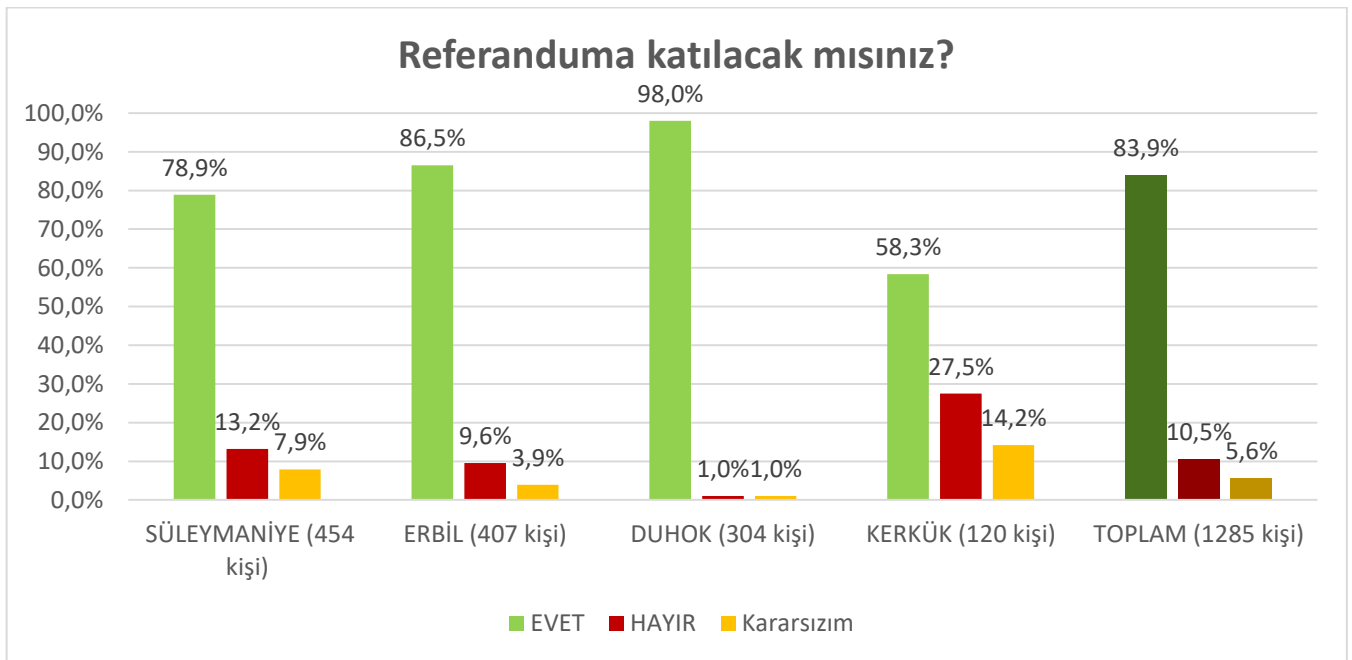
1. Referandum için zamanlamanın doğru olduğunu düşünüyor musunuz?

Saha araştırması kapsamında Süleymaniye (Halepçe dahil), Erbil, Duhok ve Kerkük'te toplam 1285 kişiye referandumun zamanlaması hakkında ne düşündükleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

2. Referanduma katılacak mısınız

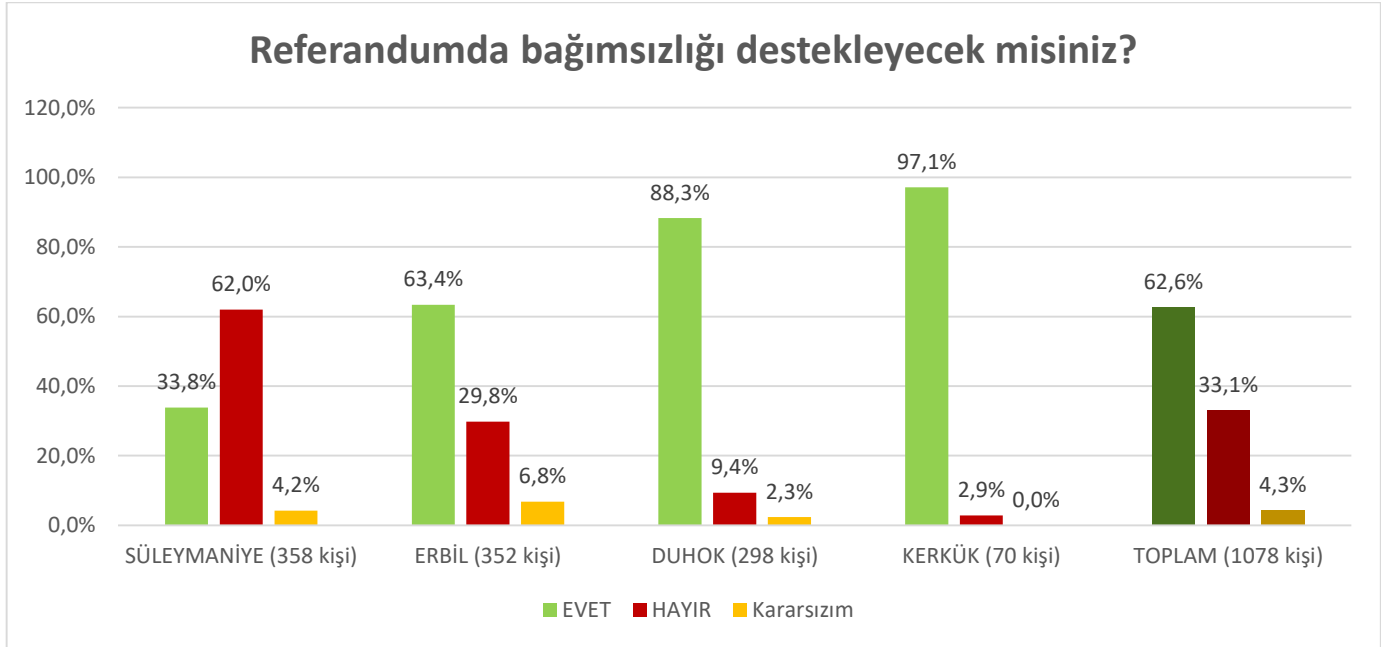
Saha araştırması kapsamında Süleymaniye (Halepçe dahil), Erbil, Duhok ve Kerkük'te toplam 1285 kişiye referanduma katılıp katılmayacakları sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

3. Referandumda bağımsızlığı destekleyecek misiniz?

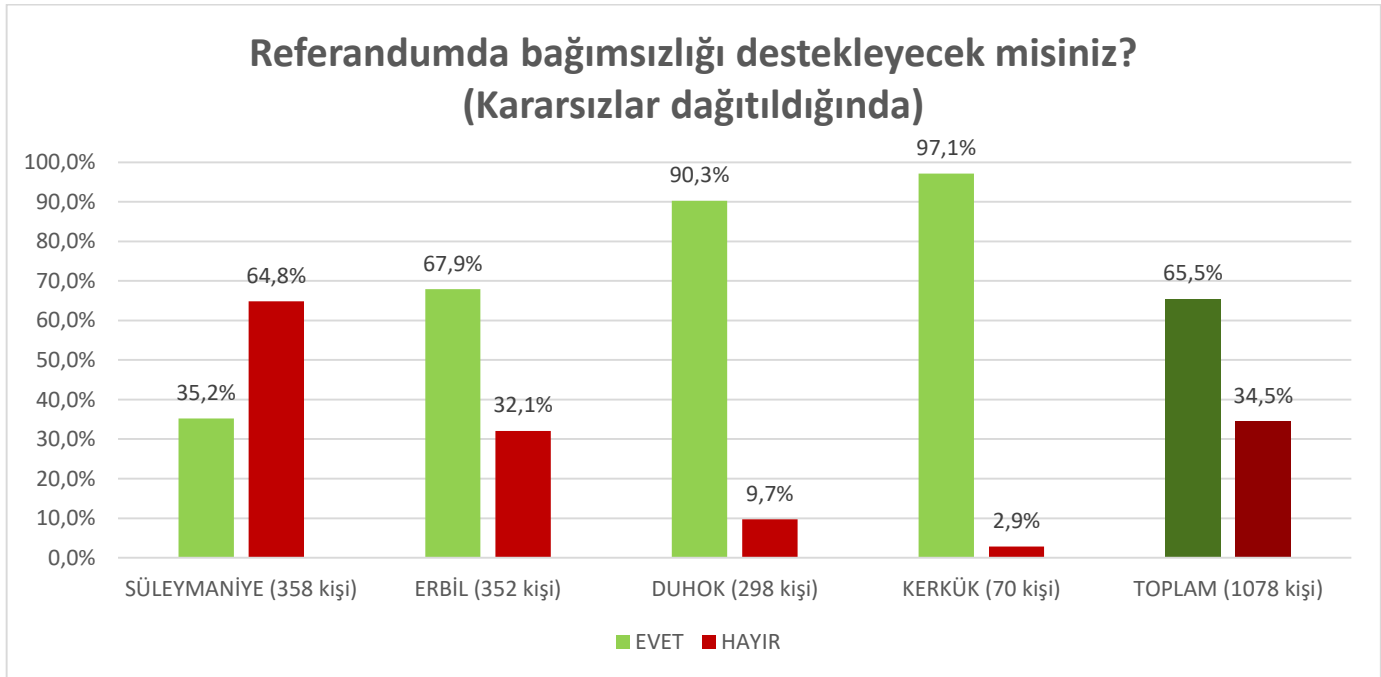
i. Kararsızlar Dağıtılmadan;

Saha araştırması kapsamında Süleymaniye (Halepçe dahil), Erbil, Duhok ve Kerkük toplamında 1285 kişiden referanduma katılacağını açıklayan toplam 1078 kişiye bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

ii. Kararsızlar Dağıtıldığında;

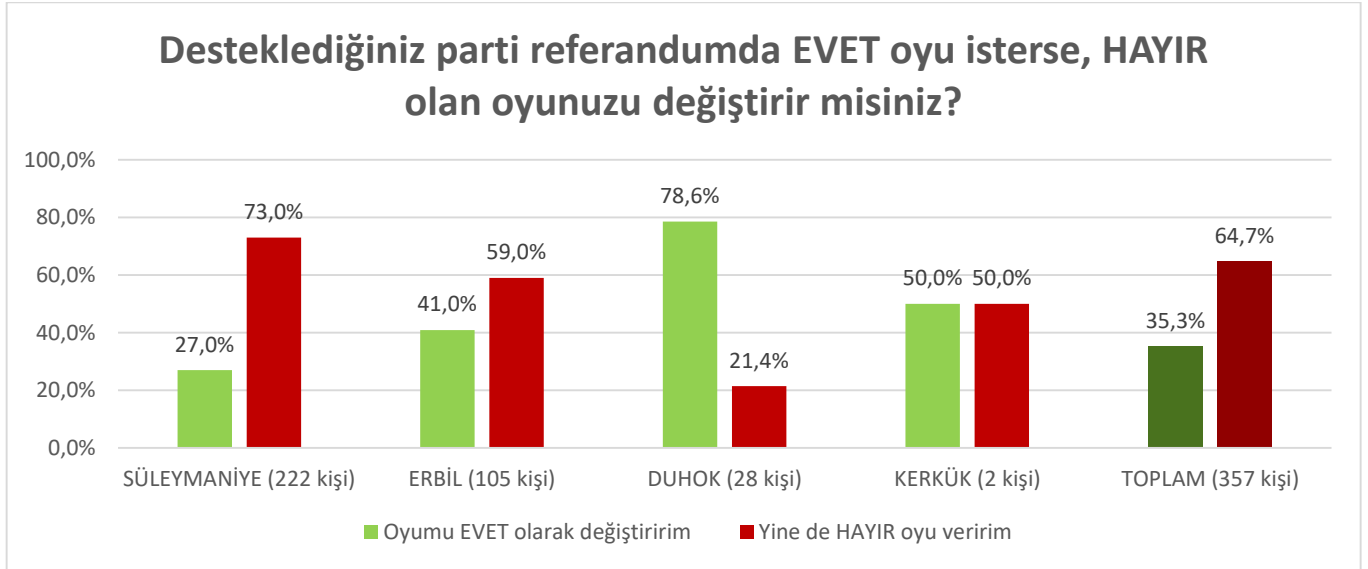
Saha araştırması kapsamında Süleymaniye (Halepçe dahil), Erbil, Duhok ve Kerkük toplamında 1285 kişiden referanduma katılacağını açıklayan toplam 1078 kişiye bağımsızlığı destekleyip desteklemeyecekleri sorulmuş ve alınan cevaplar, kararsız oylar dağıtılarak hesaplandığında aşağıdaki verilere ulaşılmıştır.

4. Desteklediğiniz parti referandumda EVET oyu isterse, HAYIR olan oyunuzu değiştirir misiniz?

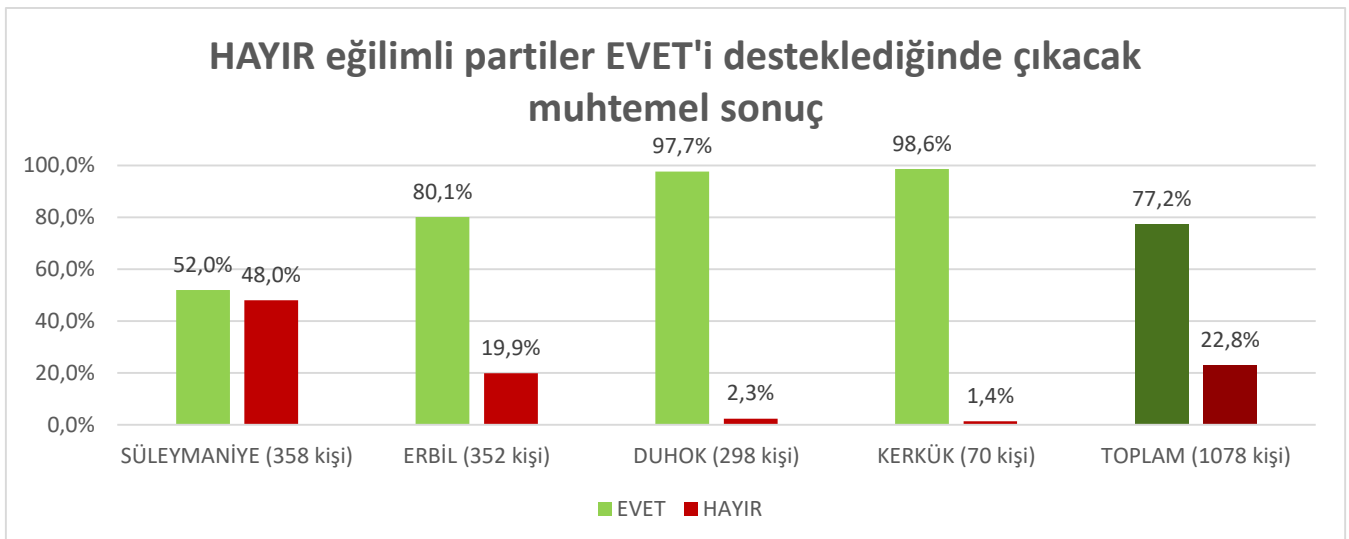
i. HAYIR eğilimli partilerin kendi seçmenlerinin davranışları üzerindeki etkisi;

Saha araştırması kapsamında Süleymaniye (Halepçe dahil), Erbil, Duhok ve Kerkük toplamında, referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen toplam 357 kişiye, destekledikleri siyasi partinin bu kararı etkileyip etkilemeyeceği sorulmuş ve aşağıdaki cevaplar alınmıştır.

ii. HAYIR eğilimli partilerin EVET oyunu desteklemeleri durumunda çıkacak muhtemel sonuç;

Saha araştırması kapsamında Süleymaniye (Halepçe dahil), Erbil, Duhok ve Kerkük toplamında, referanduma katılıp HAYIR oyu kullanacağını söyleyen toplam 357 kişiye, destekledikleri siyasi partinin bu kararı etkileyip etkilemeyeceği sorulmuş ve alınan cevaplar, "HAYIR eğilimli partiler EVET'i desteklediğinde" çıkacak muhtemel sonucun hesaplanmasında kullanılmış, varılan sonuç aşağıda gösterilmiştir.

RAWEST

İnsani ve Siyasi Araştırmalar Merkezi

[twitter/RawestResearch](https://twitter.com/RawestResearch)

[facebook/RawestResearch](https://facebook.com/RawestResearch)